

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2010. október

A Biblia Szövetség folyóirata

XXII. évfolyam 3. szám

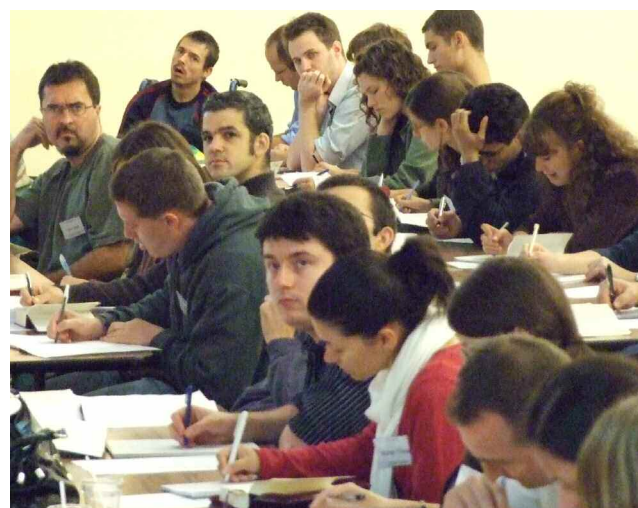
Ára: 350,- Ft

„... újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsetek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtetett.” (Ef 4,23-24)

ALAPÍTSUNK
ÚJ EGYHÁZAT?

Szeptemberben megkezdődött a 2010/11-es tanév a budapesti bibliaiskolában is.

ALAPÍTSUNK ÚJ EGYHÁZAT?

A reformáció emléknepjéhez közeledve a protestáns egyházak felsorolják azokat az érveket, kritikai megjegyzéseket, amelyekkel igazolni akarják létjogosultságukat. Ilyenkor elhangzik az ún. nyugati (római), ill. keleti (bizánci) keresztyénség kritikája, azzal a magabiztossággal, amiből kitűnik, hogy mi, protestánsok különbek vagyunk.

A 21. századba érkezve azonban nekünk is be kell ismernünk, hogy mint a dogmatikai, mind az etikai kérdések mentén mára már legalább olyan mély törésvonalak jöttek létre a protestáns keresztyénségen belül, mint amilyenek a középkor idején voltak. A mai Nyugat-Európa egyes protestáns szószékein (sőt a teológiáin!) is kétségbe vonják Jézus Krisztus szűztől születésének, sőt kereszthalálának – mint helyettes engesztelő áldozatnak – érvényességét. Azzal érvelnek, hogy a Biblia Istene nem lehet olyan kegyetlen, hogy saját fiát áldozza fel másokért.

Az ehhez hasonló egyéb, most itt fel nem sorolható tévtanításokat és etikai liberalizmust okolva, az ún. történelmi, protestáns egyházakból újabb és újabb csoportok szakadnak ki, azt tanítva, hogy ennek a krízishelyzetnek az a megoldása, ha új, igaz egyházat alapíthatnak. Már hazánkban is találkozhatunk azzal a jelenséggel, hogy korábban valamelyik protestáns egyházhoz tartozó egyháztagok új egyházat, közösséget alapítottak. Sőt, az is gyakorlattá vált, hogy ha egy lelkészt egyházi fegyelmi eljárás alá vonnak, és elítélnék, az illető – válaszként – új egyházat alapít. Az új egyházat alapítók döntésüket azzal indokolják, hogy ők majd igazi, azaz jobb, tökéletesebb és szentebb közösséget hoznak létre, mint amelyet otthagytak.

Ezért tesszük fel mi is most azt a valóban izgalmas kérdést, hogy indokolt-e egy új, igaz egyház alapítása? Ha igen, akkor mikor tegyünk meg? Ha nem indokolt, és bibliaiilag nem igazolható, akkor mi az útja az egyházi élet szembevető romlása megállításának? Elismerjük, hogy a kérdésekkel elég mély vizekre hívjuk hajózni olvasóinkat, bár újságunk jelen számának további írásai is

az egyházzal kapcsolatos kényes kérdésekkel foglalkoznak.

Bevezetésül szeretném Olvasóink emlékezetébe idézni azt a fontos szabályt,

BÓDÁS JÁNOS
REFORMÁTUS REFORMÁCIÓ

Megőriztük a Hitvallást s az Igét
századokon át, tisztán és híven.
De csak könyvekbe zárva! – mert
szívüinktől
nyelve, szelleme már-már idegen.
Nem éljük, amit vallunk, (mint az ősök)
útunkban a Lélek már nem vezet.
Bár mindnyájunk közös célja a Béke,
de utána a Pénz s az Élvezet.

Üresedik a templom, nincs imádság
asztalnál, ágyban, üzemben, mezőn.
Isten népére nem ismerhet immár
bennünk a világ. Rosszul áll a pör:
vádjait szaporítja ellenünk sok
millió "Minőségi Ellenőr".
Úszunk az árral, számunkra is sorra
ezrével nőnek az uborkafák,
s kapaszkodunk, mert nagy erővel vonz a
fősvény, úrhatnám kispolgáriság.

A múlthoz képest hol van a minőség?
Hiába van papíron igazunk,
hiába mondjuk tisztán az Igét, ha
a cáfolata sokszor mi vagyunk!

Bizony, bizony a "Semper reformari"
ideje jött el s elsősorban ránk!
Nem szekta, "izmus", Róma most a
kérdés:
bennünk lobbanjon újra fel a Láng,
a szent Láng, ami őseinkben égett,
mitől sok fásult szív tüzet fogott
s áldozva szolgálták a hazát s népet,
szerények, tiszták voltak, s boldogok.

Itt az idő, hogy a Lélek vezessen
s azt tegyünk, amit az Úr ma ránk kiró:
nékünk kell újjászületnünk, úgy lesz csak
majd református reformáció!

hogy mint minden ún. tan-kérdésben, az igaz egyházzal szóló tanoknál is abból a tényből kell kiindulnunk, amit a Biblia tanít az egyházzal. Ha a régi egyházat

elhagyó, és újat alapító emberektől megkérdezzük, hogy miért hagyták el közösségüket, akkor a legtöbben az elhagyott egyház lelki állapotára, az egyházi vezetők korrupt, erkölcstelen magatartására hivatkoznak, azaz érvelésük alapja a régi közösség pillanatnyi helyzete.

Ha viszont mi, a reformáció örököseinek tartjuk magunkat, akkor az egyházhoz sem közelíthetünk pragmatikus – azaz gyakorlati és tapasztalati – szempontból. (Nem tehetjük Illés próféta módjára, aki döntését azzal indokolta, hogy az egyház tagjai elfogytak.) Ezért kiindulópontunk nem lehet más, mint az a Biblia, amelyik a Szentlélek által ihletett isteni szó.

A Biblia az egyház lényegét nem az egyház tagjainak vagy vezetőinek magatartása felől közelíti és határozza meg, hanem Krisztus felől. Eszerint az egyház lényege és titka annak fundamentumában van. „Mert más alapot senki sem vethet a meglévőn kívül, amely Jézus Krisztus.” (1Kor 3,11) Ezt a kijelentést tovább részletezi az Ef 2,20-21: „... akik az apostolok és próféták alapkövére épültetek, ahol a szegeletkő maga Jézus Krisztus. Benne van az egész épület összeillesztve, és benne növekszik szent templommá az Úrban...”

Az idézetek szerint az egyház fundamentuma Jézus Krisztus személye, azaz elvégzett tökéletes váltságműve (emberré létele, kereszthalála, feltámadása, megdicsőülése), amelyet a próféták és a szemtanú apostolok hirdettek és leírtak a Bibliában. Ebből következik, hogy az igaz egyház fundamentumán az áll, aki hiszi, amit Krisztusról és elvégzett tökéletes váltságáról tanít a Biblia. Ehhez nem lehet semmit sem hozzátenni, sem elhagyni. Ez a fundamentum örök, rendíthetetlen. Az ég és föld elmúlhatnak, a kozmoszban minden megrendülhet, de az egyház fundamentuma örök, hiszen „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8). Amelyik közösség erre a fundamentumra épül, azt nevezi a Biblia egyháznak. Ha egy közösség ezt a fundamentumot elveti, nem hiszi, ahhoz bármit hozzátesz, vagy

abból bármit elvesz, azt (a Biblia alapján) nem nevezhetjük igaz egyháznak, még akkor sem, ha az a közösség egyháznak nevezi magát. A reformáció teológusai az Ef 2,20 igéjét úgy értelmezték, hogy mivel az apostolok Krisztust hirdették az igében, és őt láttatták a szentségekben, ezért az igaz egyházban e kettőnek jelen kell lennie. Kálvin ezt írja: „... nagy becsben kell tartani az Isten igéjének és a szentségeknek a szolgálatát. Ahol ugyanis is ép és sértetlen állapotban van meg ez a szolgálat, ott semmiféle erkölcsi fogyatkozás vagy bűn, nem akadályozza meg azt, hogy az egyház neve fennmaradjon.” (Inst. IV.2.1.)

Erre a bibliai szemléletre épülve valljuk az apostoli hitvallásban azt, hogy „hiszek egy, egyetemes keresztyén anyaszentegyházat”. Tehát, csak egy igaz egyház van, mégpedig az, amelyiknek Krisztus és a róla szóló apostoli tanítás (a Biblia) a fundamentuma. A Biblia szerint Istennek egy egyháza volt, van és lesz. A reformációkor sem történt új egyházalapítás, hanem folytatása annak az építkezésnek, amit a Szentlélek kezdett. A reformációt az tette szükségessé, hogy az építkezés egy ideig nem a szegeletkőhöz igazodott, és abbamaradt.

Ha tehát egy felekezet vagy gyülekezet igaz egyház-voltát akarjuk megvizsgálni, kérdésünk csak az lehet, hogy annak a közösségnek ki és mi a fundamentuma? Tesz-e valamit az igaz egyház fundamentumához, vagy elvesz-e belőle? Azaz, mit vall azokból, amit a Biblia fundamentális tanításainak tart a Szentlélek? Ismét Kálvint idézhetjük: „De amint a hit várába a hazugság beront, amint a szükséges tudománynak lényege meghamisíttatik, és a szentségek kiszolgáltatása megromlik, akkor bizonyára bekövetkezik az egyház pusztulása”.

Ugyanakkor a Szentlélek a Bibliában ismertet olyan helyzeteket is, amikor egy egyház/gyülekezet fundamentuma jó, de a felépítmény, ami az egyébként jó fundamentumra épül, értéktelen és elégetni való. „Ha pedig valaki aranyat, ezüstöt, drágaköveket, fát, szénát, pozdorját épít erre az alapra, mindenkinek a munkája nyilvánvalóvá lesz, mert az a nap megmutatja, mivelhogy tűzben jelenik meg... Ha valakinek a munkája... megmarad, jutalmat kap. Ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga azonban meg-

menekül, de úgy, mint aki tűzön ment át.” (1Kor 3,12-15) A korinthusi és a galáciai gyülekezetek alapja jó volt, de rossz falat építettek rá. A Jelenések könyvének hét gyülekezete is jó alapokról indult. Maga Jézus nevezi őket egyháznak. Viszont a jó fundamentumra ők is rossz falakat építettek. Ezért Jézus nem arra szólítja fel őket, hogy alapítsanak abban a városban új egyházat, hanem arra, hogy térjenek meg, azaz igazodjanak újra az igazi szegeletkőhöz, Krisztushoz. Ennek elmaradása ugyanis a gyülekezet, de nem az egyház (!) megszűnéséhez vezethet.

Amikor Pál apostol fülébe jut, hogy bizonyos gyülekezetekben tévtanítók léptek fel, és sokakat megfertőztek, nem azt tanácsolja Timótheusnak, hogy alapítson olyan vegytiszta gyülekezetet, ahol mindenki szent és tökéletes, hanem azt mondja a gyülekezet hívő tagjainak, hogy „álljon el a hamisságtól mindenki, aki a Krisztus nevét vallja!” (2Tim 2,19). Azaz, ne hallgassanak a tévtanítókra, és ne vegyék át azok hazug életvitelét a gyülekezetben.

A mai protestáns egyházak életét figyelve és elemezve azt kell megvizsgálnunk, hogy ott állnak-e még az Efézus 2,20-ban említett fundamentumon, hiszik-e, hirdetik-e még Jézus Krisztus személyéről és elvégzett tökéletes áldozatáról mindazt, amit a Biblia tanít? A szentségeket úgy szolgáltatják-e ki, ahogyan azt Jézus rendelte? Ha igen, akkor a bibliai mérték értelmében egyháznak kell tartanunk őket. De ha ennek a bibliai mércének nem felelnek meg, akkor nem tekinthetők, és nem nevezhetők egyháznak!

Viszont, ha a fundamentum jó, de az, ami ráépült értéktelen, sőt, ha soraik közt vannak képmutató vezetők, püspökök, lelkészek, presbiterek, egyháztagok, akkor sem mondhatjuk azt, hogy az a közösség nem egyház. Kálvin, Krisztusra hivatkozik, aki a farizeusok képmutatása, az egyházi vezetők kapzsisága és erkölcsatlansága ellenére sem jelentette ki, hogy Izrael egész népe és istentisztelete mindeztől fogva hamis. Kálvin egyetértően idézi Cypriánusz egyházatyát: „Ha láthatunk is az egyházban konkolyt, vagy tisztátalan edényeket, még sincs okunk arra, hogy elszakadjunk attól. Nekünk csak arra kell törekednünk, hogy búza lehessünk, azon kell fáradoznunk, hogy

arany vagy ezüst edények legyünk. A cserépedények összetörése pedig egyedül az Úr joga...” Kálvin később így folytatja: „semmi mentsége sincs annak, aki önként szakította meg azzal az egyházzal a külső közösséget, amelyben Isten Igéjét hirdetik, és a szentségeket kiszolgáltatják... sem keveseknek, sem sokaknak a vétkei nem akadályoznak meg bennünket abban, hogy ott az Isten által rendelt szertatások szerint hitünkről helyesen vallomást ne tehesünk, mivel sem a pásztoroknak, sem valamely magánembernek méltatlansága nem sérti a kegyes lelkiismeretet, s a szent és igaz ember előtt nem kevésbé tiszták és üdvösek a szent titkok, ha mindjárt tisztátalanokkal együtt részesül is azokban.” (Inst. IV.I. 19.)

Összefoglalva az eddigieket, szögezzük le:

a.) Ha valaki a mai szekularizált világban, hitetlen környezetben egyházat, gyülekezetet alapít, ahol a tagok hite a már említett bibliai alapokra épül, az nem új egyházat alapít.

b.) Ha viszont valaki kilép egy olyan egyházból, amelynek a fundamentuma biblikus, (hitvallása reformatori), de a vezetők és tagok életvitelük méltatlan, azt gondolván, hogy ő majd egy igaz egyházat alapít, azt csalódások fogják érni.

Dr. Sípos Ete Álmos / Tápiószéle

FÜLE LAJOS

A KÉP ÉLESSÉGE

Van, kin végképp s rég elmosódott
már az a kép, az a felirat,
amit kapott, ahogy kiverte
valaha az ISTEN KEGYELME.
– Elnyútt, kopott kis pénzdarab –
S van, kin jobban kirajzolódik
ISTEN KÉPE, mint valaha
pedig ő is hordozza régen,
de ott maradt – a műhelyében!

*

NEM LEHET TŰZ NÉLKÜL

Nem lehet tűz nélkül tüzet gyújtani.
De hozza-e már a tüzet valaki?
Jeges a világ, megfagnak emberek,
föllángol-e már a mentő szeretet?
Vagy nincsen e télben tüze senkinek?
Vagy a melegével ki-ki elsiet?

AZ EGÉSZSÉGES EGYHÁZ: JÓ ANYA

Szép magyar nyelvünk találó kifejezése az, hogy az egyházat olykor anyaszentegyháznak nevezi. Az egyház anyja, „aki” védi, táplálja, neveli Isten gyermekeit, hogy aztán ők is érett felnőttekké válva tudjanak bábáskodni mások újjászületésénél, s tovább tudják adni azt az életet, amit kaptak.

Figyelemre méltó, hogy Kálvin János milyen fontosnak tartja ezt a metaforát: az egyház anyja. Az *Institutio* 4. könyvében írja: „Isten az egyház keretébe akarja gyűjteni fiait, nem csak azért, hogy annak segítségét és szolgálatát vegyék igénybe, amíg csecsemők és gyermekek, hanem hogy az egyház az ő anyai gondoskodásával igazgassa őket, míg fel nem serdülnek, s míg végre hitük célját el nem érik. Így akiknek Isten atyjuk, azoknak az egyház legyen anyjuk.” „A látható anyaszentegyházról szólva már az 'anya' szóból is megtanulhatjuk, hogy milyen hasznos és mennyire szükséges ránk nézve ennek megismerése, mivel nincs más út az életre, mint az, ha ez az anya hordoz bennünket méhében, ha ez hoz a világra, ha ez táplál emlőin, szóval ha ez őriz és oltalmaz bennünket mindaddig, amíg csak halandó testünket levette hasonlók nem leszünk az angyalokhoz. Mert nem is engedí a mi gyengeségünk azt, hogy ezt az iskolát odahagyjuk, amíg mint tanítványok egész életünket ebben el nem töltöttük.”

Az egyház tehát az a keret, amiben Isten az ő újjászületett gyermekeit elhelyezi, hogy ott lelkileg táplálkozzanak, növekedjenek, és a lelki érettségükre eljutva másokat is tudjanak majd táplálni.

Hogyan történik ez? Az egészséges egyházban hangzik az evangélium, ami által Isten Szentlelke újjászüli embereket (1Pt 1,23). Ezek „mint újszülött csecsemők a hamisítatlan tejet kívánják, hogy azon növekedjenek az üdvösségre” (1Pt 2,2). Mivel még kiskorúak, foglalkozni kell velük, az Isten beszédeinek alaplemeire kell tanítani őket, mert még járatlanok az igazság ígéjében (Zsid 5,12-13). Vigyázni kell rájuk, mert egyelőre még mindenféle tanítás szelében könnyen ide-oda sodródhatnak (Ef 4,14). Még nem lehet

másokat rájuk bízni, még nem hatotta át egész lényüket Isten Igéje, a szentség lelke (1Kor 3,1-2).

Közben azonban lelkileg növekednek, s már a kemény eledelt is meg tudják emésztetni, érzékszerveik pedig a gyakorlat következtében egyre alkalmasabbak a jó és rossz megkülönböztetésére (Zsid 5,14). Már nem mindig velük kell foglalkozni, ők foglalkoznak másokkal. Már nem csak várnak a gyülekezettől, hanem adnak is, mivel hálások Istennek. Már nem csak őket kell tanítani, s főleg nem újra és újra az alapelvekre, hanem ők tudnak tanítani másokat mentő szeretettel, egészséges tudományra. S miközben alázatosan nevelnek másokat, maguk is növekednek.

Végül eljutnak „a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra” (Ef 4,13). Már előjárók lehetnek, akik elmondhatják: „Legyetek követőim, mint én is követem Krisztust” (1Kor 11,1). Változatlanul benne élnek az egyházban, de mint példaképei a nyájnak (1Pt 5,3). Tudnak bábáskodni mások újjászületésénél, tudnak tisztába tenni lelki újszülötteket, s úgy tudnak gondoskodni róluk, „ahogyan az anya dajkálja gyermekeit” (1Thessz 2,7).

Mindez az egyházban történik, ahol Isten igéje újjáteremti és táplálja, a közösség neveli, növeli és fegyelmezi, a gyakorlás (szolgálat) pedig lelkileg felnőttekké érleli a hívőket. Találó, amit Kálvin János ír: „Bár Isten egy perc alatt is tökéletesekké tehetné az övéit, mégis azt akarja, hogy azok csak az egyház nevelése mellett serdüljenek fel férfivá.”

Az egészséges egyházat tehát az jellemzi, hogy benne mindenki megkapja a neki szükséges táplálékot, védelmet és feladatot. Hangzik benne a megtérésre hívó evangélium, de hangzik a magvas tanítás is. Hangzik a Jézushoz hívás és a szolgálatba küldés is. Ki-ki „a saját adottságának megfelelően működve” építi az egészet (Ef 4,16). Ugyanakkor ez a közösség ad védelmet minden idegen hatástól, hamis tanítástól.

Adjunk hálát az egyház – s annak helyi egysége: a gyülekezet – létéért! Örök-

jünk azon, és tegyünk meg minden tőlünk telhetőt azért, hogy legyen egészséges, vagyis mint jó anya folyamatosan végezze ezeket a fontos feladatokat! És ügyeljünk arra, hogy mi magunk is növekedjünk, és mint a Krisztus testének egészséges tagjai végezzük a számunkra adott szolgálatot – Isten dicsőségére, az egész növekedésére, emberek üdvösségére!

Cseri Kálmán / Budapest

*IVÁNYINÉ SINKA MAGDOLNA
URAM, NE DOBJ EL!*

Egy kis ládában félrerakva
Sok eldobott játék hever:
Sánta mackó, törött lovacska,
Fületlen, rozsdás kisveder.

Senki sem őriz ócskaságot:
Szakadt ruhát, rozsdás csavart...
Kidobjuk a hervadt virágot,
Anyu is új rántást kavart,

Mikor a másik odaégett...
Ej, még én is meggondolom,
S mindent, mi vásott, rongyos, tépett,
Kiszórok majd egy szép napon.

Csak egy tart vissza... Bibliából
Magamat is úgy ismerem,
Mint törött nádat, gyenge lángot,
Földet, mely dudvát, gazt terem.

Mi lenne, ha egyszer megunna
Engem is drága, jó Atyám,
Mint rossz játékot, félredobna,
S már nem szeretne igazán?

Úr Jézus, én semmit sem érek,
De ha szeretsz, jaj el ne dobj!
Tőled tiszta, új szívet kérek,
Ragyogj bennem, ragyogj, ragyogj!

*

FÜLE LAJOS: FELLEBBEZÉS

Mindig lesznek, akik ítélnek,
lesz rá ok is: mindenki foltos,
de akik a KRISZTUSNAK élnek,
fellebbeznek az Irgalomhoz.

VERSENGÉS

(A GYÜLEKEZETI ÉLET BETEGSÉGE)

Olvasásra: „Majd versengés is támadt köztük arról, hogy ki a legnagyobb közöttük.” (Lk 22,24)

Amikor a Szentírásban a tanítványokról azt olvassuk, hogy arról vitatkoznak, ki a nagyobb közöttük, könnyen elítéljük őket hitbéli éretlenségükért. Elcsodálkozunk azon, hogy még mindig ennyire büszkék és gőgösek. Jézus már majdnem harmadik éve tanítja őket, és még mindig az a gondjuk, hogy ki a legfontosabb közöttük. Milyen megrendítő is ez! Hát nem értettek meg semmit abból a tanításból, hogy egymást kell szolgálni? Jézus életét szemlélve nem tanultak az alázatról és mások szolgálatáról? Nyilvánvaló, hogy nem. A megrendítő igazság az, hogy bennünket is sokkal többször jellemez ugyanez a nagyravágyó büszkeség, mint ahogy azt elismerjük. Az, hogy mi akarunk a nagyobbak lenni, olyan nehézség, amivel mindannyian küzdünk, és az egyházat is tönkre teheti az, ha nem kezeljük ezt a problémát megfelelő módon.

Pál apostol arról ír (Fil 1,15), hogy némelyek irigységből és versengésből hirdetik Krisztust. Ezt a jelenséget a mai gyülekezetben is tapasztaljuk, amikor néhány lelkipásztor arra használja fel szolgálatteljesítését, hogy érezhesse, hogy ő fontos, ahelyett, hogy a mások iránti szeretetet és áldást gyakorolná. Azért vágyakoznak nagy gyülekezet iránt, mert saját magukat és gyülekezetüket más lelkészekhez és gyülekezetekhez hasonlítgatják. Úgy gondolják, hogy versenyeznek, amiből kiderülhet, hogy ki a legnagyobb és leghíresebb. Jakab apostol szintén óv ettől a hozzáállástól: „Mert ahol irigység és civakodás van, ott zűrzavar és minden gonosz tett is van” (3,16). Jakab rámutat, hogy az irigység és az önző törekvés a bűnös szív gyümölcse, ami minden gonoszra képes. Óv és biztat, hogy az irigység és az érvényesülési vágy magja gyökeret ne verjen szívünkben. Hogyan tudunk tehát Jézus tanítása szerint lelkipásztorként, gyülekezeti tagként nemet mondani büszke vágyainkra, és helyette alázattal szolgálni másokat? Mielőtt

megadnánk a választ erre a kérdésre, nézzük meg a versengés gyökerét, majd gyümölcseit, a vizsályt!

Az önző törekvés és a versengés a saját dicsőségéért élő szív gyümölcse. Az önző természet szerint mindenki első szeretne lenni mindenben, és vágyik arra az ember, hogy a legfontosabb személyként tiszteljék. Keményen dolgozik, hogy értékesnek érezze magát, és mások is így ismerjék. Ez az oka annak, hogy miért lesznek közülünk némelyek munkamániások, vagy miért hajszolják túl magukat akár a szolgálatban is. A Biblia ezt bálványimádásnak nevezi. Bálványuk – függetlenül attól, mi is az, amit a legtöbbre tartanak – az identitás és értékesség érzetét kelti bennük, mivel

TÜRMEZEI ÉRZSÉBET SÓ A LEVESBEN

Fortyogó, idegen anyagban
kever a fakanál.

Hol a hófehér csillogás?
Krisztálytestvérek békés közössége?

Jaj, tűnök, olvadok!
De a fazék mélyéből üzenem,
hogy só vagyok,
hogy most is só vagyok,
hogy itt a levesben is só vagyok.

Szín, forma vész, az íz marad.
S vigasztal a kevergetés alatt,
hogy jó ez így, mert tudom, ki forgatja
a kanalat.

fontosnak érzik magukat az által, hogy valamit megvalósítanak. Például sok keresztyén attól gondolja jónak magát, hogy Bibliát olvas, imádkozik, templomba jár, csendes heteken vesz részt, tizedet fizet, segít másoknak. Ezzel együtt lenézi azt, aki nem olyan érett hívő, mint ő. Épp úgy, mint a régi idők farizeusa (Lk 18), a mai vallásos ember is gyakran másokhoz hasonlítgatja magát, és amikor többet ér el, akkor érzi fontosnak életét. Nagyon könnyű megcsalni magát azzal, hogy mennyire lelki és istenfélő embernek tűnik, amikor valójában csak önnön büszkeségét táp-

lálja. Ez az öngazoló, bálványimádó hozzáállás soha nem marad titokban, hanem kritikus ítékezésben lesz láthatóvá.

Mi hozhat gyógyulást egy olyan gyülekezetben, ahol sok az elbizakodott, fontos ember, akik egymást kritizálják, és folyamatos versengésben és összeütkezésben élnek? Református körökben gyakran azt a tanácsot adják az ilyen büszkeséggel telt embereknek, hogy meg kell tanulniuk Isten dicsőségére élni. A másik hangsúlyozott tan az ember bűnös volta. Úgy gondolják, hogy ha egy ember megérti azt, hogy milyen bűnös, akkor nem lesz már olyan büszke. Ha egy laikus jelentkezik szolgálatra az ilyen gyülekezetekben, akkor azt gyakran nagyravágyónak és gőgösnek tekintik érte. Indítéka nem is lehet más, mint önteltség. Így aztán gyakran eltanácsolják a szolgálatból, és türelemre intik, hogy várjon, amíg nem lesz olyan büszke. Válasszon inkább olyan szolgálatot, amiből alázatot tanulhat, mint a WC-takarítás vagy fűnyírás. Bár fontos az olyan tanítás, ami megakadályozza, hogy büszkeségbe és versengésbe essen valaki, mégsem elegendő, és valószínűleg csak még több kárt okoz, ha nem valódi szeretetből fakadóan hangzik el. Annak a lelkésznek, aki azt szeretné, hogy gyülekezete ne versengésből szolgáljon, ennél mélyebbre kell mennie. Nem elég az emberekkel a Soli Deo Gloria tanát megismertetni, vagy a bűneikről prédikálni. A szív állapotával kell foglalkoznia (Lk 6,45), és az evangéliumot kell hirdetnie.

A versengés problémájára a valódi válaszokat az érzelmek megértésében kereshetjük. Pál azután, hogy a Gal 5-ben a Szentlélek szerinti járásról ír, ezt parancsolja: „Ne legyünk hiú dicsőség kívánók, egymást ingerlők, egymásra irigykedők!” (5,26). Az irigységet a feljebb már idézett igeversek is említik. Az ember irigy, aki nagyon vágyik valami olyanra, ami csak embertársának van. Az irigység elégedetlenséget gerjeszt, amikor valaki a mások javait vagy jó szerencsáját szemléli. Például, amikor a zenész irigykedve tekint társára,

mert ő tehetségesebb nála. Egyik lelkes irigykedik a másikra, mert érhetőbben prédikál, vagy más ok miatt népszerűbb. Az egyik anyuka irigy a másikra, akinek több vagy jól neveltebb gyermekei vannak. Bár az irigység csak átsuhanó gondolat, mégis, ha gyakran jelentkezik, akkor elárasztja a hétköznapokat is. Az Amadeus című filmben a zeneszerző Salieri irigységéből akarja megöletni Mozartot, mert sokkal tehetségesebb nála. Az irigységből fakadó elégedetlenség átveszi az élet irányítását. Pál apostol ezért állítja szembe egymással az irigységet és a büszkeséget a Szentlélekkel való megtöltekezéssel: ezek egymással ellentétesek.

A keresztyéni életében a lélek jelzései az érzelmek, amik visszatükrözik az Istennel való kapcsolatot. Például, amikor a másik ember tehetsége vagy ajándékai miatt irigykedik valaki, akkor féltékenységből úgy gondolja, hogy Isten őt kevésbé szereti vagy áldotta meg. Nem hiszi el, hogy Isten hasonlóan áldotta meg, és törődik vele is. Az irigy és a féltékeny ember Istennel szemben lázad és elégedetlen, amint Ézsaiás prófétánál olvassuk (45,9-10): „Vajon mondhatja-e az agyag az alkotójának: Mit csinálsz?” Az irigység és a féltékenység végső soron a hit állapotának kérdése: Isten nem hibázott el semmit, amikor engem teremtett? Tényleg szeret engem is? Pál apostol biztatja a korintusiakat, hogy használják azokat a különböző lelki ajándékokat, amiket az Úr nekik ajándékozott. Azonban ne legyenek büszkék, ha valami kiemelkedő ajándékot kaptak, de azokat se nézzék le, akik kevésbé fontosakkal rendelkeznek: „Mí van ugyanis, amit ne kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsékszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor 4,7). Nekünk is bátorítanunk kell egymást, hogy ki-ki felismerje a saját ajándékát, és bátran használja azt a szolgálatban. Isten a maga képmására alkotott bennünket, hogy valamennyien őt képviseljük, dicsőségére szolgáljunk! Úgy előzhetjük meg a viszályokat és a versengést gyülekezetünkben, ha bátorítjuk egymást az Úrtól kapott ajándékkal való szolgálatra. Ahol a laikusok számára nem nyílik lehetőség a szolgálatra, ott a versengés bizo-

nyosan elburjánzik. A rivalizálás azonban megszűnik, amikor ki-ki felfedezi értékes voltát. A világ szintén felfedezte az emberben rejlő lehetőség kibontakoztatásának jelentőségét. Abraham Maslow nevezte el ezt önmegvalósításnak. A jelentős különbség azonban a humanizmus és a keresztyénség tanítása között az, hogy a keresztyének Isten dicsőségére használják ajándékaikat, nem a sajátjukéra.

Bemutatok két gyakorlati példát arra, ahogyan megóvható a következő nemzedék az irigység és a versengés nyomorúságától.

A szülőknek tudniuk kell, hogy gyermekük az irigységre és a versengésre való hajlammal született. Hogy ennek kibontakozását megakadályozhassák, már kisgyermeküket segíteniük kell, hogy egészséges (nem egyenlő az ún. pozitívval!) énképük alakulhasson ki. Fontos megismerniük erősségeiket és gyengeségeiket. Bátorítaniuk kell őket, hogy használják képességeiket, és fejlődjenek azokban. Azt is meg kell tanulniuk, hogy ne hasonlítgassák magukat testvéreikhez, mert Isten adta a különböző képességeket és adottságokat, mindezeket azért, hogy ezekkel egymásnak szolgáljanak.

LELESZI BALÁZS KÁROLY
AZ ÁLDOZÓ SZERETET

A szeretet – nem rettegés,
hogy önmagadat elveszejted,
hanem bátor, merész szándék:
vállvetve döngetni azokat a zárt kapukat,
melyek konokul és némán hallgatnak.

A fiatal teológushallgatókat, akik gyakran büszkék és versengő lelkületűek, tanítani kell arra, hogy a homiletika (prédikálástan) tárgyban segítsék egymást. A Szentlélektől kapott szeretetből fakadó pozitív kritikai észrevételekkel is támogassák egymást az igehirdetések megbeszélésekor! Ez arra készíti a teológusokat, hogy valós módon ismerjék meg erősségeiket és gyengeségeiket. Ahelyett, hogy mindenki – alulértékelve társát – országos vagy világhírű lelkipásztor szeretne lenni, meg kell tanulniuk alázatos, jó prédikátorokká, így Isten hasznos szolgálivá válni.

Az irigységben gyökerező versengés hitbéli problémát sejtet, ezért csak az evangéliummal kezelhető. Bár a keresztyén ember Isten dicsőségére és a versengéseket elkerülve szeretne élni, nem szabad összekevernie a célt és a célhoz vezető eszközt. Csak azok a keresztyének képesek szívből Isten dicsőségére élni, akiket megragadott az evangélium, és hitből élnek (Rm 1,17). Amíg nem mozdítja meg a Krisztus iránti hála a keresztyén ember szívét, addig az Isten dicsőségére való élés csak üres parancs marad. Nem az isteni parancs, hanem az evangélium üzenete változtat meg bennünket, és csak aztán irányít az ő törvénye szerint. Az evangélium meggyőz arról, hogy Isten szeret, és ez a szeretet munkálja ki a felismerést az ember értékes voltáról. Ez szabadít meg a bálványimádástól, és az alól is, hogy Isten nélkül keresse valaki önnön értékességét. Ha úgy buzdítjuk az embereket az Istent dicsőítő életre, hogy közben nem az evangélium motiválja őket, az kiegészítéshez fog vezetni. A teológiai tanárom az egyetlen a saját évfolyamából, aki mind a mai napig szolgál. A többiek mind kiégték, és elhagyták a papi pályát, mert az a törekvésük, hogy Isten dicsőségére éljenek, nem párosult az evangélium, a kegyelem megfelelő hangsúlyozásával. A törvény evangélium nélkül mindig öl.

Mivel mindannyian bűnösök vagyunk, nincs okunk arra, hogy bárkire is irigykedjünk. Mindannyiunknak sok a problémája és hibája. Mégis biztosan tudhatjuk, hogy keresztyénként értékesek vagyunk, mivel drága áron váltott meg Isten bennünket. János evangéliuma 21. fejezetében olvasunk arról, hogy a tanítvány Péter feltesz egy kérdést Jézusnak: „Uram, ezzel (Jánossal) mi lesz?” Jézus megismétli Péternek a nem oly régen adott parancsát: „Mi közöd hozzá? ... te kövess engem!”

Amikor levesszük tekintetünket Jézusról, és másokra tekintünk, akár irigységgel (csalóka módon nagynak látjuk a másikat), akár büszkeséggel (öntelten lenézünk másokat), és elkezdjük hozzájuk hasonlítani magunkat, jusson eszünkbe Megváltónk figyelmeztető szava: Rám tekints szüntelen, és kövess engem!

Fűtő Róbert / Biatorbágy

LÁTHATÓ VAGY LÁTHATATLAN AZ EGYHÁZ?

E sorok írója tudja, hogy ezzel a témával kapcsolatban nagyon sok a félreértés a bibliaolvasó hívő emberek között is. Ennek egyik oka lehet az, hogy a szektás bibliaolvasás nem látja az igazi bibliai összefüggéseket, csak annak tulajdonít fontosságot, ami rá vonatkozik. A másik ok viszont lehet az ún. tudományos homály. Néhai Szabó László ceglédi lelképásztor, a Biblia Szövetség kiváló teológus lelkésze nevetve mesélte el, hogy teológiai cikkének megírása után azt mondta neki az egyházi szaklektor, azért nem lehet közölni tanulmányát, mert „hiányzik belőle a tudományos homály”.

Ezt a homályt – tudjuk – egy jellegzetes, tudományosnak vélt módszer okozza, amelyet a teológus hallgató már az első órákon megismer: ez a történetkritika módszere. Ennek értelmében a Biblia történeteit, csodáit stb. úgy kell vizsgálni, mint az evilági történelem eseményeit – Isten nélkül. Ez az Istenrel nem számoló történelemtudomány ferde szemmel néz mindent, ami nem igazolható a tudomány mai fejlettsége alapján. Azaz nem hisz a csodákban. Egy példával szemléltetve: nem tudja elképzelni, hogy Isten évszázadokkal előre be tudott jelteni pontos neveket, adatokat, eseményeket. E módszer követői szerint pl. Ézsaiás próféta, a babiloni fogság előtt nem tudhatta, hogy majd a fogság végén egy Cyrus nevű uralkodó bocsátja szabadon Isten népét. Ezért azt az elméletet találták ki, hogy a könyvben ezeket a részeket nem Ézsaiás írta, hanem egy másik személy, a Deutero-Ézsaiás. Majd a könyv végéről azt is kiderítik, hogy egy harmadik személy is létezett, a Trito-Ézsaiás. Ez a fajta teológiai tudomány pl. elképzelhetetlennek tartja, hogy Dániel próféta az esemény megtörténte előtt írt a templom megfertőztetéséről. Szerintük Dániel könyvének ezt a részét évszázadokkal később, a Kr. e. II. században írta valaki.

Továbbá, ez a módszer azért is problémás, mert kritikai szemléletű. Az egyszóval racionális, Isten nélküli elme

kritizálja a világ legnagyobb elméjét, minden logika kezdetét és csúcát, az örökkévaló Logoszt, akinek tetszett, hogy a Bibliában kijelentse gondolatait.

Nekünk tehát, amikor a látható és láthatatlan egyház kérdését vizsgáljuk, másfajta teológiai tudományra van szükségünk. Javasolom az olvasóknak Sebestyén Jenő Dogmatikáját, Louis Berkhof Keresztyén Dogmatikáját és az Interneten, a Pestlőrinc Kossuth téri gyülekezet honlapján elérhető Berkhof nagy Dogmatikáját, méginkább Kálvin hatalmas művét, az Instituciót.

Most egy feltételezett párbeszéddel próbálom megkeresni a választ a láthatatlan és látható egyház témájában felmerülő kérdésekre. (Á = állítás, V = válasz)

Á: A láthatatlan egyház az igaz hívők közössége. Vagyis ott beszélhetünk láthatatlan egyházzal, ahol igazi, valódi hívők vannak együtt.

V: Nem kielégítő ez az állítás, mert az igaz hívők nem láthatatlanok. Mert, ha azok lennének, hogyan láthatnák az emberek a jó cselekedeteket, és miként dicsőíthetnék mennyei Atyánkat (Mt 5,16)? Nagy baj lenne, ha a hívők láthatatlanok lennének. Bizonyágtétel: ki szólna, ha láthatatlan és hallhatatlan lenne a hívő ember?

Á: A láthatatlan egyház a már mennyben levő igaz hívők közössége, hiszen „járultatok a Sion hegyéhez, az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, ... az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, akik be vannak írva a mennyekben, ... a tökéletes igazak lelkeihez...” (Zsid 12,22-24). Erre hivatkoznak sokan.

V: Az üdvözültek egyházának már a földön élők is részesei. Ha csak a mennyeiek volnának az egyház tagjai, mi lenne a földön küzdő egyháztagokkal, akik a frontvonalban harcolnak a bűn, a testi kívánságok és a hitetlenség ellen?

Á: Ha az igaz egyház már a földön is látható, akkor nem lehet más, mint az én tökéletes kis gyülekezetem, aminek neve: „Az Újonnan Alakult Makulátlan Református Hívők Szent Serege” (tet-

szés szerint behelyettesíthető evangélikus, baptista, teljes evangéliumi vagy felekezeten felüli jelöléssel).

V: – „Jól megnézzétek, ó, farkasok!” (R. Kipling, Dzsungel könyve) Mert jó megvizsgálni a tökéletesek történetét. Nehogy úgy járjunk, mint az egyszerskót lelkész, aki megalakította az igazán hívők gyülekezetét. Rostáján lassan kiestek a testvérek, míg végül a skót maradt és a felesége. Egy szép napon pedig megkérdezte a lelkész az utolsó előtti gyülekezeti tagot: – Asszony, hívő vagy te egyáltalán?

A Biblia alapján megfogalmazható tételeink pedig ezek lennének:

1. A Krisztus egyházának tagjai valóban tökéletesek. Ebből nem engedhetünk.

Kifejtés: A fenti példa és a tökéletesség hiányának megtapasztalása egyáltalán nem jelenti azt, hogy a hívők nem tökéletesek. Hiszen azok: Isten szemében, bírói értelemben, az Isten megigazító kegyelmétől azok. Isten szemében tökéletesek és szentek, amennyiben Krisztusban vannak, mert a mennyei Bíró csak Krisztusra tekint. Az ő tökéletes elégtételéért a hívőket felmentették, nem a kárhozatra, hanem a halálból az életre (Jn 5,24) mentek. Ez a megigazítás bibliai tanítása. Olvassuk hozzá a Heidelbergi Káté 60. kérdés-feleletét. Ennél szebb megfogalmazású magyarázatot kevés helyen találunk. Máshol az Írás így szól: – „Nincsen azért immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, akik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint” (Rm 8,1). Ez a vers is a hívők tökéletességéről szól, de józanul megemlíti, hogy azért a hívő is járhat test szerint, de ez nem illik hozzá, nem egyeztethető össze új természetével. Ez pedig a megszentelődésről szóló bibliai tanítás.

2. Az igaz hívők tartoznak Krisztus egyházához.

Kifejtés: Ahhoz, hogy valaki valóban Krisztus egyházához tartozzék, nem eleendőek a vallásos cselekmények (ke-

resztség, konfirmáció, úrvacsora, gyülekezeti aktivitás stb.). Krisztus gyülekezete lelki egység és lelki valóság, ami hordozza a kívülről is látható vallásos közösségi, szervezeti formákat. A lelki testnek tagjává kell lenni. A Szentlélek, aki lelkünket megszólítja, meggyőzi és újjászüli, rögtön beilleszti ebbe a láthatatlan Krisztus-testbe, ami az egyház lényege (Jn 16,7-11; Tit 3,5-7; 1Kor 12,13 kk.; Ef 5,30; 1Pt 2,5).

3. Az egyháznak valóban van egy láthatatlan része. Például, a kommunista idők egyház-megsemmisítő stratégiájában mennyi fejtörést okozott az ateista ideológusoknak az, hogy hol is van az egyház? A látható egyházat törték-zúzták, mégsem semmisíthették meg Krisztus gyülekezetét. Mindvégig érezték: nem a látható intézmények, az egyházi szervezetek, hanem valamiféle lelki felépítettség az, ami ellen valójában harcolniuk kellene. Richard Wurmbrandt könyveire is ezért haragudtak, mert ő mindig a földalatti egyházzal tanított, ami a hívők egyháza. Az Állami Egyházügyi Hivatal azt gondolta, hogy csupán egy szervezettel van dolga, amit fel kell deríteni, le kell lepellezni a katakombákban is. Hol vannak a földalatti szervezetek?! Elpusztítottuk!

E sorok íróját néhai teológiai dékánja, dr. Huszti Kálmán, azért nem engedte ki az NDK-ba, mert attól félt, hogy ha megkérdik a fiatal teológustól, van-e Magyarországon földalatti egyház, ahol titokban, gyertyafényben gyakorolják hitüket, azt fogja mondani, hogy igen, van.

4. További láthatatlan tényezők a gyülekezetben:

a. A hívő ember lényének láthatatlan része az új ember, az istenfélelemben élt feddhetetlen élet (2Pt 3,2), a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, ami igen becses az Isten előtt. Ez rejtve van a hitetlenek előtt. Ugyanígy, csak a hit világa tud arról, mit jelent az, hogy isteni természet részeseivé lettünk (2Pt 1,42).

b. A Szentlélek munkája szintén láthatatlan, amivel meggyőzi az ember szívet bűn, igazság és ítélet tekintetében. Ez nem látható elem, hiszen szívünk láthatatlan kihallgató és ítélkező természetben megy mindez végbe (Jn 16,8-11).

c. A lelki ébredés is láthatatlan tényezők kohéziója egy-egy csoport vagy egy ember számára. Közösségeinkben Isten Szentleke munkálkodik, például a bibliaórán. A kívülről csodálkozva kérde: mit lehet ott csinálni olyan sokáig?

5. Az Isten országát nem ismerő világ számára megfoghatatlan dolgok ezek (1Kor 2,6-16).

A hitetlen pszichológus kutakodhat, de a lényegét nem képes megragadni. Írhat csoportlélektani elemzéseket, beszélhet szociometriai jelenségekről, feltárhatja milyen pszichés mozgások jelentek meg egyes résztvevők között, de a lényegét, Isten Lelkének munkáját nem képes elemezni, mert azok csak pneumatikus módon érinthetők.

A kommunizmus idején egy református lelkész elment az Isten Lelke által vezérelt lelki centrumba. Az a közösség, amit felkeresett, hibái ellenére is Isten Lelkének erőtere volt, ahol megtérések, szabadulások történtek, életek rendeződtek, a sötétség hatalma megtört, és Krisztus neve dicsőített. A lelkész vallásos folyamatokat vizsgálni érkezett. Eltöltött ott egy hetet, majd tanulmányt készített, amiben pszichológiai elemzést végzett, pszichés eseményeket értékelte, a világi pszichológia eszközeit igyekezett felhasználni, és próbált tárgyilagos képet adni erről a közösségről. Tanulmánya félresikerült és bántó volt, csak a lényegét nem értette meg. Amikor a közösség vezetője (Trausch Liza) elolvasta az írást, ezt mondta a szerzőnek: „Ön élveboncolást végzett Krisztus testén, de a lényeghez nem jutott el.”

6. Hasonlóképpen kudarcos, állandóan veszteséges a sok próbálkozás, amelyek mai gyülekezeteinkre akarja alkalmazni a szociálpszichológia sablonjait, felfedéseit. Igaz, egy bibliaórának is lehet csoportdinamikája és szociometriája, de nem ez hitének lényege, mozgatója. Mert az el van rejtve.

7. A lelkipozásban is csak pneumatikus töltésű ember (újjászületett ember) képes elvégezni ezt a nehéz feladatot, a lelkiné és a pszichéné elválasztását. A Szentlélek csodálatos munkája ez, aki az élő és ható Ige által

bejut a szív és lélek megoszlásáig, és elkülöníti egymástól a pneumatikus és a pusztán testi buzgóságból való vallásos elemet (Zsid 4,12).

Krisztus egyházának valóságából tehát sokan nem érzékelhetnek semmit. Pál apostol tanította, hogy a testi ember nem képes felfogni Isten Lelkének munkáit, mert azok csak az isteni Lélek által érthetőek, s a világ számára bolondságok. Az érzéki ember nem észleli a Szentlélek dolgait. Pál hozzáteszi, hogy „bennünk Isten Lelke van”, amiből az következik, hogy a hívők meg tudják állapítani, mi is történik egy közösségben, mert lelkiekhez lelkieket szabnak (1Kor 2).

8. A címben felvetett kérdésre igen egyszerű a válasz: Van, ami látható és van, ami láthatatlan. De az is biztos, hogy a kettő együttesen van jelen.

Tehát a látható egyház része a láthatatlannak (a földi hívő a lelki test része is lehet), és a láthatatlan egyház része a láthatónak (nem fantom egyház!). A kettő együtt létezik. Földi létünkben a test és lélek alkot egységet. Ha ez az egység megszűnik, már nem földi élet az többé, mert a test halott lélek nélkül (Jk 2,16).

Az egyháznak evilági teste is gyakran hibás, törekeny, sérülékeny. Ezért mondja Hitvallásunk: „Hiszek egy egyetemes keresztyén anyaszentegyházat.” Nem két egyházat, láthatót és láthatatlant, hanem egyet. Ebben megtalálhatók hívők és hitetlenek, meg nem tértek és éppen megtérőben levők, tévtanítók és igazhitű teológusok, bukdácsoló és győzelmes életek, láthatóvá váló és láthatatlan erők és hatások, mind-mind együtt.

Most együtt, egyben van e kettő megkülönböztethetően, de szétválaszthatatlanul. Jézus is tanít erről példázataiban. Szól a tengerbe vetett gyalomról (a kerítőtű mindenféle halfajtát összefogott) és a konkoly és búza példázatában arról, hogy a búza és konkoly együtt növekszik (Mt 13,47-50; 13,24-30). Így lesz ez az idők végezetéig, amíg el nem jön az Úr, és el nem küldi angyalait, akik rendet tesznek ebben a kérdésben. Addig várunk, szenvedünk, harcolunk, imádkozunk, és dicsőítjük az Urat, az ő látható és láthatatlan csodálatos egyházáért, gyülekezetéért.

Alföldy-Boruss Dezső / Budapest

A GYÜLEKEZET GYÓGYULÁSA: A SZAKADÁS?

Kétségtelenül előfordulhat, hogy egy gyülekezet annyira megbetegszik, hogy ki kell belőle futni, s ez megtehető anélkül, hogy valóban elszakadna valaki Isten népétől. Kérdés azonban, hogy *már abban a helyzetben van-e gyülekezetünk, amikor egyetlen igeszerű lépésünk annak elhagyása?*

A bibliai tényállásokból kiindulva, a reformátorok azt tanították, hogy ha egy gyülekezetben (egyházban) Isten Igéjét tisztán hirdetik, és a sákramentumokat Krisztus rendelése szerint szolgáltatják ki, ott minden kétséget kizárólag jelen van Isten egyháza, mert jelen van az Ige, az egyház alapja, Jézus Krisztus, ő pedig nincs meg teste, az Egyház nélkül. Tehát, ha egy gyülekezetben még megtaláljuk – ha még oly erőtlennül is – az előbbi két ismérvet, akkor legyen annak vezetősége-tagsága akármilyen jó vagy rossz hitbéli-erkölcsi állapotban – ott jelen van Jézus Krisztus, és vele az Isten egyháza is. Az ilyen gyülekezetből kilépnünk semmiképpen nem szabad. Kétségtelen, hogy Jézus Krisztus, ill. az a két eszköz, ami által az Ige elfoglalja helyét népe körében, szüntelenül a Sátán támadásának célkeresztjében áll: meg akarja semmisíteni a Krisztus-központú, tiszta igehirdetést és nem akarja, hogy a sákramentumok igeszerűen szolgáltassanak ki. Éppen ezért nem csoda, hogy a tiszta igehirdetés, és a sákramentumok igeszerű kiszolgáltatása körül hol zajosabb, hol csendesebb, de állandó „csatazaj” hallatszik – akár egy helyi gyülekezetben is. Nagy a tét: mert ahol a Sátán ezeket tényleg megszüntethette, ott már nincs jelen Jézus Krisztus, s így az Isten Egyháza sem, hiába viseli az a felekezet, vagy helyi közössége az „egyház” címet. Az ilyen közösségből minden aggodalom nélkül kiléphetünk. Ha azonban az Ige még a központban áll, akkor gyülekezetünkben (egyházunkból) nem szabad kilépnünk, akármilyen beteg is. Sőt, benne maradva mindent meg kell tennünk azért, hogy a két említett dolog meg ne romoljon, s ha már valami hiba

csúszott be a kezelésükbe, az a hiba mielőbb, szeretettel kijavíttassék! *Ezek fényében tegyünk fel magunknak néhány kérdést...*

Nincsenek-e igeellenes elvárásaim gyülekezetem tisztaságát illetően?

Jézus nem ígérte meg sehol, hogy egy gyülekezet itt a földön büntelen lesz! Azt ígérte meg, hogy az egyházat – a kiválasztottak és megváltottak seregét – állandóan tisztogatni fogja, megőrzi az örök életre, s a feltámadás, ill. az utolsó ítélet után maga elé állítja minden hiba nélkül. (Ef 5,25-27) Azt, aminek megvalósítását ő arra az üdvtörténeti korra ígérte és időzítette, nem várhatjuk el itt és most helyi szinten megvalósulni! Ez természetesen nem szolgálhat igazolásul egy gyülekezet betegségeire, nem jelenti, hogy bele kell nyugodni abba a nyomorúságos állapotba, amiben talán gyülekezetünk van, s nem jelenti azt, hogy nem kell munkálkodnunk azon, hogy gyülekezetünk minél igeszerűbb legyen, az ige hamisítatlanul álljon a központban – ámde azt jelenti, hogy nem várhatjuk, hogy a gyülekezetünk itt a földön tökéletessé lesz! Ha mégis ezt várjuk, akkor ebben feltétlenül csalódnunk kell! Nem hozhatjuk le a mennyet a földre – bármennyire is szeretnénk – ebben a vonatkozásban sem! S Jézus sem fogja idő előtt a földre küldeni „a tökéletes gyülekezetet”. Emlékezzünk két tévtanítóra: Himeneusra és Filetusra (2Tim2, 17)! Ők – eltévelyedve az igazság mellől – azt állították, hogy a feltámadás már megtörtént... Ezzel a tanítással azt sugallták, hogy már itt a földön megvalósulhatnak mennyei állapotok... Például, a hívő ember lehet büntelenné... Valóban igaz, hogy egykor a hívők ténylegesen büntelenek lesznek, de csak a feltámadásuk utánra ígértetett ez meg! Nem csoda, hogy a nevezett tévtanítók, téveszméjükkel feldúlták némelyek hitét. Ugyanez a tévelygés bukkant fel karizmatikus körökben is, akik azt tanítják, hogy mivel Jézus megváltott a bűntől és minden következményétől – egy hívő ember nem

lehet beteg! Ha tényleg hiszünk Jézusban, akkor valóban eljutunk egyszer egy olyan betegségtől mentes állapotba, de az is csak a feltámadás után lesz valóság! Azaz Jézus ígéretei a maguk idején és helyén beteljesülnek, majd, de amiket Ő akkorra és ottanra ígért, azt itt és most nem lehet sem elvárni, sem megvalósítani, se a büntelenség, se az egészség, se a tökéletes gyülekezet vonatkozásában! Ha valaki mégis ebben reménykedik és erről beszél, ennek megvalósulását ígéri – az tévelyeg és feldúlja ma is mások hitét. Sőt, bizonyosságot tesz gőgjéről is, mert nem hajlandó elfogadni Isten rendjét.

Nem ítélem-e túlságosan rossznak gyülekezetem állapotát?

A gyülekezetünkben *egyáltalán* nem hangzik el az evangélium? *Semmiben* nem érvényesülhet az igazság? *Semmi-féle* szeretetközösség nincsen? *Csak* hazugságokat-tévtanokat lehet hallani? *Más se történik*, mint igeellenes dolgok? Lehetséges, de kérdés, hogy helyi gyülekezetünkben vajon tényleg ennyire rossz-e a helyzet!? Vajon pl. református énekeink szövegei nem őrzik-e hűséggel az evangéliumot, s ha a lelkipásztor nem is egyértelműen hirdeti, nem hirdetik-e helyette ezek, amiket újra és újra éneklünk? Nem olvastatik-e fel istentiszteleteinken az írott Ige? Valóban nem hangzik el semmi az igehirdetésben, ami valóban igei és tiszta lenne – vagy csak mi vagyunk annyira előítélettel telve, hogy képtelenek vagyunk meghallani az Úr üzenetét? Az istentiszteletünk liturgiája már önmagában nem emeli-e fel a szívemet az Úrhoz? Az úrvacsora kiszolgáltatásának liturgiájában vajon nem hangzik-e fel újra meg újra Jézus Krisztus evangéliuma, s nem erősödhetek meg a kegyelembe? Nem részesülhetek-e hittel Jézus Krisztusban, ama beteg gyülekezetben? Nem tarthatok-e igaz bűnbánatot, annak ellenére, hogy éppen kik a presbiterek? Nem tehetek-e szeretetből jót valakivel, akivel egy sorban ülök?

Tényleg nincs a gyülekezetünk tagjai közt a szeretetnek semmi nyoma – vagy csak én különülök el tőlük hívő göggel telve, a kákán is csomót keresve? Igen, vannak hiányosságok, de valóban annyira tragikus a helyzet, amilyennek látom vagy láttatni akarják velem azok, akik közben magukhoz csábítgatnak? Nem valószínű.

Mivel járultam hozzá gyülekezetem megbetegedéséhez?

Mindig könnyebb másokat okolni a kialakult helyzetért, mint megtalálni a mi saját aktív vagy épp mulasztási (!) vétkeinket, megalázkodni és bűnbánattal felvállalni azokat! S ha nem is okolunk senkit – akkor is könnyebb egy beteg gyülekezetet elhagyni, mint megalázkodni és bűnbánatot tartani vétkeink miatt, amikkel mi is hozzájárultunk gyülekezetünk romlásához! Mindig könnyebb másokra mutogatni, mint saját mellünket verve az Úrhoz fordulni. Kálvin azt ajánlja a túl kritikus embereknek, hogy fontolják meg Pál szavait, aki nem a **másik ember** megvizsgálását, hanem az **önmagunk** megvizsgálását ajánlja az úrvacsora kapcsán... (1Kor 11,28) „Ha bűn lenne méltatlanokkal együtt úrvacsorázni, azt is megparancsolta volna Pál, hogy nézzünk körül, kikkel is úrvacsorázunk... De ő mindenkitől csak a *maga* megvizsgálását kívánta! Vagyis nincs kárunkra, nem szennyez be minket, ha néhány méltatlan is odasurran”.

Mi indít arra, hogy kilépjek gyülekezetemből?

Türelmetlenség? Kálvin felhívja figyelmünket arra a bibliai parancsra, hogy az egyházban úgy a tanbeli, mint erkölcsi kérdésekben igyekeznünk kell a türelmességre. Ami a tanbeli kérdéseket illeti, rámutat, hogy az igaz tudomány részei nem egyforma súlyúak: egyrészt vannak „a hit sajátképpen tanai” (pl. Isten egysége, Jézus Krisztus istenfiúsága, kegyelemből való üdvösség), de vannak oly kisebb jelentőségű tanítások is, melyekben lehetségesek nézeteltérések. A Fil3,15-re hivatkozva kifejti, hogy a nem oly nagyon jelentős dolgokra vonatkozó véleménykülönbségek, nem szolgálhatnak hívők közt civakodás okául. Arra is rámutat, hogy

miközben a tiszta tanításra törekedni kell és fel kell szólalni a tévtanítások ellen, aközben tudnunk kell, hogy nincs oly ember, akire „a tudatlanság némi

WASS ALBERT
ÜZENET HAZA (részlet)

Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok járása változó.

És törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek,
és nincs ború, örökkévaló.

A víz szalad, a kő marad,
a kő marad...

Üzenem a földnek: csak teremjen,
ha sáska is rágja le vetését,
ha vakond túrja is a gyökeret.
A világ fölött őrökdi a Rend,
s nem vész magja a nemes gabonának,
de híre sem lesz egykor a csalánnak.

A víz szalad, a kő marad,
a kő marad...

Üzenem az erdőnek: ne féljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert erősebb a baltánál a fa,
s a vézrő csonkból virradó tavaszra,
Újra erdő sarjad győzedelmesen.
S még mindig lesznek fák, mikor a rozsdá
a gyilkos vasat rég felfalta már
s a sújtó kéz is szent jóvátétellel
hasznos anyaggá vált a föld alatt...

A víz szalad, a kő marad,
a kő marad...

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyenlővé teszik is a földdel,
nemzedéknek őrváltásain
jönnek majd újra boldog építők,
és kiássák a fundamentumot,
s az erkölcs ősi hófehér kövére
emelnek falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőműves Kelemen,
ki nem hamuval és nem embervérrel
köti meg a békesség falát,
de szentelt vízzel és búzakenyérrel,
és épít régi kőből új hazát.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
a fundamentum Istentől való,
és Istentől való az akarat,
mely újra építi a falakat.

A víz szalad, de a kő marad,
a kő marad...

felhőcskéje ne borulna” s ezért az egyházban mindig lesznek nézetkülönbségek. „Csak az a tudomány maradjon meg benne, épen és hamisítatlanul, melyen az üdv alapszik, és a szentségekkel való élés őriztessék az Úr beszéde szerint”. Az *erkölcsi kérdésekben* még nagyobb türelmet kell tanúsítanunk – mondja a reformátor. „Hiszen milyen könnyen bukunk el. Vannak, akik amikor azt látják, hogy azoknál, akiknek az evangélium hirdetik, az életük gyümölcse nem felel meg az evangélium tanításának, rögtön arra következtetnek, hogy ott semmiféle egyház nincs. Jogos ugyan a megütközésük, amire e nyomorúságos életben kellett-nél is több alkalmat adunk. Erre nincs is mentségünk.” Mégis – miközben nem mentegetjük, nem védjük az erkölcsi vétkeket és szorgalmazzuk a szent életvitel szükségességét – aközben az erkölcstelenségek miatt nem kell azonnal kilépnünk egy gyülekezetből: se a még nem hitre jutottak vétkei, sem a már hitre jutottak vétkei miatt – se a magunk vétkei miatt! *Nem beképzelt-ség, hiúság, gög játszik valójában szerepet abban, hogy kilépjek a gyülekezetből?* „Mindig voltak olyanok, akik a tökéletes szentségről való helytelen meggyőződéstől áthatva, mintha ők már valami magasabb rendű lényekké lettek volna, megvetették minden olyan embernek a társaságát, akiről látták, hogy még valami emberi van bennük... Akik tehát merészebbek másoknál az egyháztól való elszakadásra s akik ennek mintegy előharcosai, azoknak többnyire semmi más okuk nincs erre, mint hogy mindenkinek a megvetésével fitogtassák azt, hogy ők jobbak, mint mások.” Könnyű aztán mindenféle tetszetős teológiai érvekkel a valójában hiúságból, gögből fakadó szakadást-kilépést indokolni! Végül megkérdezhetjük magunktól, hogy *vajon nem a gyülekezeti tagok iránti szeretetlenség töltötte el a szívünket?* Nagyon is lehetséges, hogy azért szándékozunk-e kilépni gyülekezetünkől, mert – noha Isten engedékenységét kívánna tőlünk – ezzel nem törődünk, hanem magunkat egészen átengedjük a mértéktelen szigorúságnak, más szóval a szeretetlenségnek: hívő testvéreink iránt, de a hitetlen, még Istent kereső emberek iránt is!

Mivel járulhatok hozzá gyülekezetem gyógyulásához?

Jézus Krisztus, földi élete során, tanítványi gyülekezetének – kishitű, versengő, áruló – „betegeskedő” tagjait nem elhagyta, hanem az igazsággal szeretetben gyógyította őket. Megdicsőült állapotban, szolgálja János által, leveleket írt a kisázsiai hét gyülekezetnek, melyekben – kettő kivételével – meglehetősen súlyos betegségek ütötték fel a fejüket. Mégis, egyrészt mindben megtalálta a dicsérni valót, másrészt hozzálátott „nyavalyáik” orvoslásához! Az apostolok a beteg gyülekezeteket – könnyek közt, hálátlansággal övezetten, rágalmozottan, meg nem értetten, személyeskedő támadások közt is – nem szűntek meg szeretettel gyógyítani! Nyomukat követve újra és újra kérdezem: mit tehetünk ma, gyülekezetünk gyógyulásáért? Nincs-e lehetőségünk emberi kapcsolatok kiépítésére? Mások szeretetteljes meghallgatására, megkérdezésére? Nincs-e lehetőségünk hitből fakadó jótettet véghezvinni? Nincs lehetőségünk bizonyágtételre, az igazság, szeretetben való elmondására? Nem szorgalmazhatjuk-e a biblikus egyházfegyelem gyakorlását? Nem imádkozhatunk-e gyülekezetünk vezetőiért, tagjaiért? Lehetetlen-e – egyeztetve a gyülekezetünk vezetőivel – missziói csendesnapot, evangélizációs hetet, bibliaiskolai alkalmakat szerveznünk vagy ilyenek szervezésére kérni vezetőinket? Nem hívhatunk-e meg lakásunkba gyü-

lekezeti tagokat beszélgetni? Nem mehetünk-e el olyanokhoz, akik nagy bajba jutottak, s bár még még nem jutottak hitre, mégis jól eshet nekik egy beszélgetés? Nem lehetséges-e felajánlanunk vagy vállalnunk – akár egyszerű fizikai – szolgálatot is a gyülekezetben, amit hűséggel végezhetünk? Lehetlenség-e, hogy szeretetben szóvá tegyük a lelkipásztorunknak az igehirdetésével vagy a sákramentumok kiszolgáltatásával kapcsolatos észrevételeinket? (Akár dicséretünket is, nem csak lesújtó kritikánkat.) Nincs-e alkalmunk arra, hogy megajándékozzunk valakit egy jó kiadvánnyal, elhívjunk egy csendesnapra, konferenciára? Egyáltalán: nem kellene-e szeretnem azokat az ilyen-olyan bűnösöket, akikkel épp a gyülekezetben is találkozom?

Befejezésül, hadd térjek vissza a címben feltett kérdéshez: ha gyülekezetem „beteg”, akkor az a megoldás, ha elhagyom? Szerettem volna egyértelművé tenni, hogy amíg egy gyülekezetben jelen van az Ige, addig az valóban egyház, még ha sok nyomorúsággal küszködik is. Engem pedig azért helyezett Isten éppen oda, hogy annak gyógyulásáért – reformációjáért – munkálkodjak, követve Jézus és az apostolok, valamint reformátorok példáját. „Úgy érzem egyedül vagyok...” Ámde egyedül volt-e Illés, amikor az Úrért harcolt? Nem volt egyedül! De ha egyedül lett volna: vajon Urunk nem

képes arra, hogy egyedül lévő hívét megerősítse küldetése elvégzésére? „Lehetetlen, hogy gyülekezetem gyógyuljon...” Ámde: „...az Istennél semmi sem lehetetlen.” (Lk1,37; 18,27) „Évek óta próbáltam, de nem látom munkálkodásom eredményét?” Ámde nem történt-e meg, hogy egy adott helyen hűségesen szolgáló hívő testvérünk nem láthatta meg munkája jó gyümölcsseit? A sokak által látott „Angol beteg” című filmben szereplő ápolónő az utolsó pillanatig kitarva, szeretettel gondozza a haldokló beteg katonát. Elmehetne, magára hagyhatná – de nem teszi. A 300 című filmben pedig háromszáz spártai katona küzd családjá, hazája, jövője megmentéséért – miközben az a haza elhagyja, elárulja őket a valóban reménytelen helyzetben. Ők kitaranak mégis mindhalálig. Mindig voltak olyan emberek – még a hitetlen emberek közt is – akik nem a könnyebb utat választották, hanem képesek voltak a nehezebb ösvényt választva – nehéz körülmények közt küzdeni a jó célért! Mi sokkal inkább képesek lehetünk erre, mert az Úr velünk van! „Ha Isten velünk, kicseréll ellenünk?” (Rm 8,31) Meggyőződésem, hogy bizalommal az Úrba kapaszkodva, egy hitre jutott embert az Úr, a maga elesett állapotban lévő, beteg gyülekezetében „reformátorként” képes és akar is használni! Kérdés, hogy vállalom-e ezt a küldetést!?

Sípos Ete Zoltán / Szeged

AZ EGYHÁZ MEDDŐSÉGE: ÍTÉLET?

Szomorú tapasztalata keresztyén közösségeinknek az, ahogyan kiürülnek templomaink padjai, csökken a résztvevők száma a gyülekezeti alkalmakon, konferenciákon. A legoptimistább elemzők is elismerik, hogy egyfajta regresszióval állunk szemben. Mi, vagy ki a szembetűnő változásnak az oka, okozója? Esetleg mit csinálunk rosszul? Mire kellene jobban figyelni? Van-e kiút a hullámvölgyből? Egyáltalán, helyes vizsgálati szempont, hogy a létszámra koncentrálnak?

Vallom, hogy a címben megfogalmazott kérdésre adott válaszuk, és javaslatunk a probléma megoldására

tulajdonképpen az egyházzól alkotott felfogásunkban rejlik. Amikor valakik az egyházat emberi produktumnak, egy-

**FÜLE LAJOS
NYITOTT MARADJ!**

Magad köré ne építs falakat,
nyitott maradj és befogadni kész!
A másik ember részed, s feladat,
hogy veled együtt légy te is egész.

fajta szövetkezetnek tartják csupán, akkor a problémán kizárólag emberi gondokat értenek. Sokszor csak szociális, társadalmi okokat látnak gyüle-

kezeteink fogyása, templomaink ürese-
dése mögött. Tulajdonképpen ezzel, indirekt módon arról tesznek bizonyosságot, hogy szerintük az egyház valamilyen emberi szükség kielégítése céljából jött létre. Bizonyos körökben emlegették azt régen is, hogy a szegény ember ópiuma a vallás, és azért kellett az egyház, a gyülekezet, hogy ezeket a szegény, együgyű embereket terelgetni lehessen. Ha csak azért van gyülekezet, mert az ember szükségleteit – fogalmazunk pontosabban –, bizonyos evlági, a földi életre szorítókozó szükségéit kielégítse, akkor nagyon messze vagyunk a biblikus egyházfoglalomtól.

Ha csak ennyire értékelik az egyházat, akkor logikus, hogy a külső körülményekben keresik a megoldást. Akkor a templomaink üresedésének oka lesz az éppen aktuális politikai uralom, a pillanatnyi gazdasági helyzet, a tudományos állapot, a média romboló hatása stb.

Sajnos több olyan megoldási kísérlet, amivel próbálják megtölteni templomainkat, népszerűsíteni egyházunkat, arról árulkodik, hogy bizony csupán emberi szervezetnek, evilági produktumnak tartják az egyházat. Ezért veszi át a vezetést sok helyen a pszichológia, a pszichologizálás a lelki élet terén is. Valóban vitathatatlan, hogy egy jól szervezett pszichológiai kurzussal, ami a jelenlévők érdeklődésének is megfelelő, el lehet érni átmeneti sikereket. Egy-egy jó terápiás szakember bevonásával hatásos létszámnövekedést lehet felmutatni, s javulhat a statisztika: növekedik a gyülekezet. Egyesek szerint ez a lényeg. Ugyanakkor kevesen vizsgálják azt, hogy mi lesz az ilyen közösségekkel akkor, ha a szuggesztív vezető helyét más veszi át, vagy az érdeklődési kör megváltozik.

Ha az egyházzól, csak mint evilági, emberi produktumról gondolkodnak, akkor egyszerű a válasz megtalálása: jobb vezetőre van szükség, kell egy jobb szónok, egy olyan személy, aki igazodik az emberek igényeihez. Hallottam azt a megoldási javaslatot is a gyülekezetek megújítására, hogy kérdőívvel kopogtassanak be azokhoz a családokhoz, akik nem járnak templomba, és kérdezzék meg tőlük, hogy mit tegyenek azért, hogy ők is eljőjenek legközelebb. Ugye, döbbenetes? Tanácsot kérjünk, hogy elnyerjük a világ tetszését – mi tegyük ezt, akiket sóvá és kovásszá tett Isten ezen a világon! Akik ilyen megoldáson gondolkodnak, azok az egyházat valószínűleg kizárólag emberi szervezetnek, emberi módszerekkel építhetőnek, szervezhetőnek tartják.

A Szentírás alapján valljuk, hogy az egyház, a gyülekezet nem emberi produktum. Briliánsan fogalmaz Sebestyén Jenő dogmatikai munkájában: „Az Egyház tehát Krisztus műalkotása, és az emberi élet minden más szociális formájától és berendezésétől alapjában különbözik, mert azoknak közössége, akik Krisztusnak és az ő javainak részesei. Ennyiben tehát csak a keresztyénség

területén belül lehet Egyházzól beszélni. Minden más csak vallási vagy kultikus közösség, de nem Egyház.”¹ Az egyház mennyei eredetű, mennyei beavatkozás

LUKÁTS MÁRTA
A GYERTYA

Egyenesen, szilárdan áll,
Fénylő szemmel fölfelé néz,
Bár léghőre olykor ködös,
Sötét s nyomasztóan nehéz.

Ruhája tiszta és fehér,
Nincs rajta semmi szenny, mocsok,
S ha ráfröcskölnek is illet,
Simaságáról lecsorog.

Meghittséget, szeretetet
Serceg lágy-szelíden hangja,
Akkor is, ha körülötte
Ezt senki, senki sem tudja.

Önzetlenül ég, melegít,
A sötétnek nincs itt helye,
Hiszen, mint az igaz ember,
Ő is fényre van teremtve.

Olykor küzd az áramlattal,
És titokban sír talán,
Mert néha sűrű cseppekben
Folynak a könnyek oldalán.

Aztán ismét biztat, hitre
Serkent, szinte megnő lángja,
Hogy rohamosan csökken, fogy,
Sőt csonkig ég, nem is bánja.

Küldetését befejezte:
Ő eltűnt, s csak azért égett,
Hogy a kereső szívébe
Fényt vigyen és melegséget.

Ahogy most nézem a gyertyát,
Amint serkentően lobog,
Vágy ébred bennem, s most én is
Fényleni, égni akarok.

Hinteni a szeretetet
Önzetlenül jónak, rossznak,
Hogy méltó hirdetője legyek
A közénk jött Megváltónak.

által jött létre. Jézus Krisztusból indul ki. A Heidelbergi Káté 54. kérdés-felelete is ezt tanítja: „Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől fogva annak végéig az

egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által az igaz hit egységében magának egy kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe, azt oltalmazza és megőrzi. És hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok és örökké az is maradok.”

Sebestyén kiemeli még, hogy „nem az Egyház vezet bennünket Krisztushoz, hanem Krisztus az Egyházhoz”.² Majd így folytatja: „Az Egyház tehát Kálvin számára is egészen más volt, mint közönséges emberi egyesülés, tudniillik corpus electorum (a kiválasztottak teste): a kiválasztottak gyülekezete; mert az Egyházban a kiválasztás valósul meg, és így lesz az a Krisztussal egy (Ef 4,4-6). Az Egyház tehát addig terjed, ameddig a kiválasztottak terjednek a múltban, jelenben és jövőben. Ez az az új emberiség, amelyet Isten magának a Krisztusban kiválasztott, összegyűjt, és örökre megőrzi az Ő királysága alatt. Ez a Szentlélek alapítása, és az is annak lelke és életereje (Rm 12,4-5; Ef 4,15-16; 1Pt 2,5). Az Egyház tehát a kiválasztás realizációja és azok közössége, akik Krisztusnak és az Ő javainak részesei.”³

Ha ez így van, akkor miért fogy gyülekezeteink lélekszáma? Elfogytak volna a választottak? Az Úrnak nincs több elhívottja? Nem munkálkodik tovább az Isten? Vagy valami olyan probléma áll fenn, ami az Istennek nem tetszik, s ezért nem tagol be oda másokat? Ugyanakkor kisegyházak és közösségek jelentős növekedésről tudnak számot adni. Ezek szerint mégis ad az Isten újjászületést ma is. De ha ad, akkor miért nem nálunk? Esetleg azért, mert eltávolodtunk az élő Istentől? Mi akarjuk szervezni az egyházat, Isten népét, noha azt Isten szervezi, és Jézus gyűjti egybe a választottakat. A mi feladatunk bizonyosságot tenni Jézus Krisztusról, hirdetni az evangéliumot. S a hirdetett ige old és kötöz, s az ige hirdetés által Isten megérint és újjászül embereket (a választottakat), s akik újjászülettek, azokat az Úr Jézus az egyházba vezeti. Mi ezt az utolsó lépést erőltetjük, s szeretnénk egyre jobban növelni az egyházat, pedig ez egy folyamat vége.

Eszembe jut Hóseás próféta könyve, ahol Isten így beszél népéről, Izraelről, a szövetségeséről és hitveséről: „nem feleségem ő, és én sem vagyok néki férje” (Hós 2,1). Isten népe eltávolodott

az Úrtól, egyéb isteneket keresett magának: „mert ezt mondta: Elmegyek szeretőim után, akik megadják kenyereimet, vizemet, gyapjumat és lenemet, olajomat és italomat.” (Hós 2,4) S ebben az eltávolodott helyzetben Isten nem ad növekedést, hanem ítéletet helyez kilátásba: „meztelenre vetköztetem őt, és olyanná teszem, amilyen volt születése napján...” (Hós 2,2). „Sőt fiaim sem könyörülök, mert paráznaságnak fiai ők is.” (Hós 2,3). Akik nem szövetségében, nem közelében élnek, azok nem is kaphatnak olyan áldásokat, amikről már az Újszövetségben olvasunk: „Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel” (Csel 2,47).

Az egyház meddősege: ítélet? – tettük fel a kérdést a címben. Ha nem is ítélet, hiszen az a végső tette lesz Istennek a világtörténelemben, de mindenesetre figyelmeztető jele annak, hogy baj van. Ismét Hóseás könyvét idézve: „És most feltárom az ő gyalázatát szeretői előtt, és senki sem szabadítja őt ki az én kezemből. És megszüntetem minden örömét, ünnepét, újhajdját, szombatját és minden ünnepe napját” (2, 9-10). A

bajt ne csupán a társadalomban keressük – persze tudjuk, hogy nehéz ilyen erős ellenszélben megállni, és vállalni az Urat. De az apostoli időkben sem volt könnyű. Akkor is sokaknak járt üldözés és kínhalál Krisztusért. Nem a társadalmi okok a legfontosabbak. Nem a politikai vezetés a baj okozója, nem is a szociális helyzet, vagy az érdeklődési körök megváltozása. Ne másokban keressük a hibát!

A legfőbb oka ennek a figyelmeztető jelnek gyülekezeteink Jézus Krisztustól való eltávolodása. A legfőbb probléma az igehirdetések tartalmában és üzenetében keresendő. Kit hirdet a bizonyosgyetevő a szószéken, és kiről beszél az élete? Az egyház az újjászületettek közössége. Ezért újjászületésre, a Krisztusban kapott új életre kell hívni az embereket. Jézus parancsa Nikodémusnak: „Szükség nektek újonnan születetnek.” Ez a legfontosabb tevékenysége ma is az egyházban szolgálóknak. Mert enélkül semmi köze nem lesz az embereknek Isten országához. Ma, a XXI. században se gondoljuk, hogy ez megváltozott! Ha a Krisztust prédikálják, akkor megújul-

nak a gyülekezetek. S ha nem lesz tele a templom néhány hónap alatt? Akkor is prédikálják a Krisztust, és gondolják a keveset, a rájuk bízottakat!

Csodálatos az isteni ígélet: „Azért, íme, csalogatom, és elviszem őt a pusztába, és szívére beszélek” (Hós 3,13). Erre van szüksége ma is egyházunknak. Az Úr beszéljen a szívünkre, beszéljen a szívünkkel! Más nem őriz és nem tart meg. Az Úr nem csapja el a hűtlen társát, nem mond le róla.

Gyülekezeteinknek megújulásra van szükségük, ezt sokan vallják. De kevesen merik beismerni, hogy ez a megújulás az igehirdetések megújulásával, a hallgatók „szívére beszéléssel” kell, hogy kezdődjön. Nem az emberi módszerek segítenek a gyülekezet építésében, hanem a Krisztussal való közösség megújítása.

Papp Tibor / Budapest

*

Jegyzetek: 1. Sebestyén Jenő: Református dogmatika III. kötet 67. p.; 2. Sebestyén Jenő: Református dogmatika III. kötet 71. p.; 3. Sebestyén Jenő: Református dogmatika III. kötet 72. p.

EGY TRAGIKUS SORSÚ REFORMÁTOR

Dávid Ferencet, a magyarországi és erdélyi reformáció egyik legsajátosabb és legeredetibb gondolkodójaként tartják számon. Méliusz Juhász Péter nagy ellenfele volt, aki végigjárta a reformáció szinte valamennyi állomását. Kolozsvárott született 1520 táján Franz

Hertel néven, szász polgári családban. Szülővárosában, majd a gyulafehérvári káptalan humanista légkörében tanult. Innen Wittenbergbe, a lutheranizmus szellemi központjába, majd az Odera menti Frankfurtba ment.

Miután visszatért hazájába, Besztercén lett iskolaigazgató, ahonnan Péterfalvára került plébánosnak. Nagyszébenbe, Kolozsvárra és Kassára is hívták, ezek közül némi ingadozás után szülővárosa meghívását fogadta el. 1555-től Kolozsvár fő lelkésze, hamarosan pedig János Zsigmond erdélyi fejedelem udvari papja. 1557-ben, amikor az erdélyi lutheranizmus nemzetiségi alapon válik ketté, a magyarok püspöke. Két év múlva a hivataláról lemondott, és a helvét irányú reformációhoz csatlakozott. 1564-ben református püspökké választották, ám nem maradt hűséges a kálvini irányzathoz

sem. Előbb az anabaptisták tanításait fogadta be, majd mindinkább az antitrinitaristák felé fordult. Eleinte támadta őket, később viszont maga is beállt a Szentháromság-tagadók táborába, sőt az unitárius egyház első püspöke lett. 1567-ben pedig rendelkezésére bocsátották a gyulafehérvári nyomdát, hogy nézeteit hirdesse.

Az antitrinitarista eszmékkel János Zsigmond udvarában került közelebbi kapcsolatba, mégpedig annak orvosa, Blandrata György által, aki megismertette vele Servet Mihály Restitutio Christianismi (A kereszténység visszaállítása) című Szentháromság-ellenes munkáját. Nevezetessé vált az 1568. évi gyulafehérvári disputája, amelyen maga a fejedelem és sok főúr is nyíltan állást foglalt az új vallás mellett. Az antitrinitarizmusra és Dávid Ferenc egyéni sorsára is végzetes volt János

Zsigmond korai halála. Az új fejedelem, a katolikus Báthory István, megfosztotta Dávidot az udvari papságtól és a könyvkiadás lehetőségétől. Mozgalma azonban nem vesztett lendületéből, sőt egyre nagyobb hatással bírt Erdélyben. Ennek ellenére a saját táborában fokozatosan elszigetelődött, az antitrinitárius irányzat vezetői, (köztük Blandrata is) szembefordultak vele. Ellenfelei végül – súlyos betegsége ellenére – egy országgyűlési végzéssel, „mások példájára” a dévai börtönbe zárták, ahol 1579. november 15-én meghalt.

Több magyar és latin nyelvű művet adott ki, ezekben határozottan kiállt a reformáció tanai mellett. Eleinte inkább latinul írt, magyar nyelvű munkái főleg az antitrinitárius korszakából valók. Az ő tevékenységének köszönhető, hogy Erdély a vallási türelem jelképe lett Európában. Az 1568 januárjában megtartott tordai országgyűlésen, elsőként Európában határozatot hoztak a vallásszabadság biztosítására. A döntés egyebek között tartalmazta, hogy „a prédikátorok minden helyen hirdessék az evangéliumot, mindenki az ő értelme szerint; és a közösség ha elfogadja, jó, ha nem pedig senkit ne kényszerítsenek arra, amit lelke el nem fogad; de mindenki olyan prédikátort tarthasson, amelyik neki tetszik. Ezért senki az előjárók közül, se mások a prédikátorokat ne bántsák, a vallásáért senkit ne szidalmazzanak, az előbbi szabályok szerint. Nem engedik meg senkinek, hogy a tanításért bárkit is büntessenek vagy fenyegetsenek; mert a hit Isten ajándéka, ez hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által.” Az 1572. évi marosvásárhelyi országgyűlés megerősítette a vallásügyi törvényt, ugyanakkor kimondta az újabb hitújítások tilalmát is. Dávid Ferencet ennek a tilalomnak az alapján fogták perbe, és ítélték életfogytiglani fogságra.

Életrajzát először Jakab Elek írta meg (Dávid Ferenc emléke. Kolozsvár, 1879), de ennél sokkal ismertebb Paskándi Géza drámája, amelyet *Vendég-ség* címmel mutattak be 1970-ben. A mű szépséghibája csupán annyi, hogy a neves erdélyi író nem a történelmi hűségre helyezte a hangsúlyt, inkább drámaírói erőit csillogtatta meg.

Ami Dávid Ferenc műveinek műfaját illeti, ezek leginkább teológiai elmélkedések, prédikációk, vitairatok. Az unitarizmus tanításait magyar nyelven elsőnek Rövid magyarázat miképpen az Antikrisztus az igaz Istenről való tudományt meghomályosította (Gyulafehérvár, 1567) és Rövid útmutatás az Istennek igéjének igaz értelmére (Gyulafehérvár, 1567) című könyveiben fejtette ki.

A két irat közül a Rövid magyarázat a fontosabb. Ez tartalmazza az erdélyi antitrinitáriusok között általánosan elfogadott hitvallást az Atyáról, Fiúról és a Szentlélekről. A másik könyv a reformáció történetét dolgozta fel. Szerinte Luther, a kisebb jelentőségű kérdéseknél kezdte a reformációt, Zwingli, az úrvacsora-tan racionalisztikus értelmezésével már fontosabb dolgokat érintett, ám a folyamat betetőzői az antitrinitáriusok voltak. A keresztyén hit teljes megtisztulásától csodákat várt, úgy vélte, hogy a római pápaság és minden Szentháromság-hívó felekezet eltűnik. Megtérnek a zsidók és a pogányok, a Földön pedig megvalósul Isten országa. Könyveiben különféle misztikus elemeket is felsorakoztatott, beszélt például a világ „első” és „második” teremtéséről. Az ilyen és ehhez hasonló gondolatokat Szervét Mihálytól kölcsönözte, de hatottak rá az anabaptista szerzők is.

Az anabaptisták forradalmi eszméivel Dávid Ferenc sohasem rokonszenvezett, a keresztséget illetően azonban elfogadta álláspontjukat. Sőt, egy anabaptista könyvecskét maga is lefordított és kiadatott magyar nyelven (Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről, Kolozsvár, 1570).

Egyéb magyar nyelvű műveiben a Rövid magyarázat című kötetében kifejtett gondolatokat részletezett, illetve védett meg ellenzőivel szemben. Vitairataiban helyenként a Méliusz Juhász Péterre jellemző nyers hangnemben szólalt meg, általában viszont a higgadtabb vitázók közé tartozott. Prédikációi nyugodt érvelésű fejtegetések, bibliai exegézisek, stílusuk gördülékeny. Dogmatikai kérdéseken kívül társadalomkritikai, erkölcsi problémákkal szinte alig foglalkozott. Disputái közül legérdekesebb az ún. Váradi vita írásos változata (Az Váradi disputationak...

igazán való előszámlálása). A vita közötté és Méliusz között zajlott 1569-ben, helyszínén jelen volt János Zsigmond fejedelem is, egész udvarával, valamint nagyszámú nemesi és polgári hallgatósággal.

Dávid Ferenc, a reformáció korának minden bizonnyal legeredetibb, ám egyben legellentmondásosabb egyénisége volt. Nemcsak mint prédikátor, teológus, hitvitázó tűnt ki kortársai közül, hanem kiváló íróként és szónokként is számon tartották. Életútját tekintve azonban szomorú sors jutott neki. Nemcsak magánéleti válsága, üldöztetése és szenvedései, hanem emberi gyengeségei miatt is. Kortársai így jellemezték őt: „Csodamód újságszerető, szerfelett dicsvágyó, és a színpadias vitatkozásokat annyira kedvelő férfi volt, hogy soha nyugodni, sem magával egyenlőt túrni nem tudott”.

„Tragédiája abban rejlik,” – írja róla egyik egyháztörténészünk – „hogy javított keresztyénséget akart felépíteni a keresztyénséggel ellenkező alaptételeken: elméleti reformokat sürgetett anélkül, hogy a vallásos élet gyakorlati szükségait igénybe vette volna.” A tömegekre kétségkívül nagy hatással volt, igazából azonban „az Igéhez, és annak megtestesüléséhez, Krisztushoz sohasem tudta odakapcsolni a lelkeket” (Révész Imre). Meggyőződéséért ugyan mindenkor kész volt harcolni, még az életét is odaáldozni (mindez az erdélyi reformáció egyik hőségévé avatta őt), ám ez a meglehetősen kanyargós út, amit választott magának, végül nem ért célhoz. Az unitáriusok egyházalapítójuként tisztelik, ám a reformáció eredeti eszméjétől végül teljesen elszakadt.

Margit István / Pécel

HERJECZKI GÉZA
OKTÓBER

Áldott az ember,
aki kezébe vette az Igét.

S áldott az Ige!

Emberré formáló erő.

Végy kézbe ma is bennünket!
Várakozó szívvel hajlunk föléd.

Reformáld botladozó életünk!

PÁLYÁZAT

A Biblia Szövetség megalakulásának 20. évfordulója alkalmából meghirdetett próza-esszé pályázatot az arra hivatott bizottság 2009. év végén elbírálta, amiről olvasóinkat is tájékoztattuk. Az első díjas pályaművet ezévi első számunkban közöltük, most a második díjra érdemes művet, **Ozsváth Istvánné** (Debrecen) munkáját közöljük.

AZ ÉN BIBLIÁM

Előtte sorakoznak a Bibliáim: Elsőként a nagyalakú, szép, fekete bőrkötésű, öreg szemmel is jól olvasható Károli fordítás, keresztfiamék ajándéka. Több mint két évtizede ezt olvasom.

Mellette az újfordítású Biblia, 1992-es kiadású. Ezt vásároltam, de ritkán olvasom. Szokatlan.

Következik egy kis, vékony kötet, 1970-es kiadás. Lelki testvérem-barát-nóm ajándéka súlyos betegségem idején. Utazáskor viszem magammal.

Újszövetség és a Zsoltárok, férjemmel közös tulajdonunk, amit házasságkötésünk alkalmával kaptunk a Debrecen, Mester utcai ref. egyházközség ajándékaként 1950. november 18-án, Berényi József lelképásztor aláírásával s bejegyzésével: „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét” (Gal 6,2). Tavaly ősz óta már örökségem...

Végül a sorban utolsóra esik simogató tekintetem. Fedelét vesztett, kicsi, vas-kos kötet. Magán viseli életem, majd életünk legküzdelmesebb évtizedeinek nyomát. Ám előtte most megjelenik újnak, szépnek, amilyen akkor volt, amikor kaptam legkedvesebb osztálytársaimtól. 1948. május 22-én, ballagásunk napján ajándékoztak meg velem, mely egybe esett 21. születésnapommal. Benne ígés lap, Zsolt 90,12: „Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” A lap hátoldalán az ajándékozó hét lány neve. A Biblia belső, üres lapján az Ige: „Akié a Fiú, azé az élet...” 1János 5,12. Kikeresem. Aláhúztam akkor, s melléírtam a dátumot is. Egyébként az ébredés idején általános szokás volt aláhúzni a személyes üzenetet.

Lapozgatom. Sok-sok aláhúzás. Ezek alapján tekintek vissza néhány meghatározó, eligazító, vizsgáztató, biztató ígétre.

1948 őszén néhány osztálytársammal együtt kaptam tanítói állást, egy alföldi nagyközségben. Református iskolába, de már állami kinevezéssel. Rendszeresen jártunk a szép, nagy templomba, tartottuk a kapcsolatot a lelkészekkel, kán-

torékkal. Sőt, én, házi bibliaórákra is eljártam. Kislánykört vezettem. Öreg igazgatónk nem emelt kifogást, bár közben megtörtént az iskolák államosítása. Egyik napról a másikra eltiltották az imádkozást a tanítás kezdetén és végén. Nehéz volt a csodálkozó gyermekszemekbe nézni.

Második tanév. Fiatal, céltudatos, új igazgató. Határozott utasítás: minden kapcsolatot megszakítani az egyházzal, sőt egyházi személyekkel. Bizony „dübörgött a történelem” (Vastapsos gyűlések, Mindszenty-per stb.). De az Ige szólt: „Légy kegyelmes, óh, Uram, a Te népedhez...” (Jóel 2,17a). „Mindaz, aki az Úrnak nevét hívja segítségül, megmenekül...” (Jóel 2,32a) „Az Úr az ő népének oltalma...” (Jóel 3,16b).

Újabb fejezet: személyemre vonatkozóan, felettes hatóság előtt is. De én már akkor nem tehettem, hogy amiket láttam és hallottam, azokat megtagadjam. Ezzel megpecsételődött a további pályám. Tudtam, hogy ott tovább nem dolgozhatok. Kis, öreg Bibliámban hullámos aláhúzással áll az Ige: „Maradj nálam, ne félj!” (1Sám 22,23a). Szélen a dátum: 1950. IV. 9. Megkaptam a biztatást. Ráhagyatkozhattam.

Szívemben nagy békességgel tudtam fogadni az áthelyezési határozatot egy kis nyírségi tanyasi iskola I-IV. osztályába. Egyúttal beiskolázást tanyasi tanítók tanfolyamára. Ott is voltak esz-közök átnevelésemre. Így szerzett tudomást rólam leendő férjem: „Utad van számtalan sok, Uram, és eszközöd” (265. dicséret 4. verse). Első levelében – melyet ma is őrzök – a 103. Zsoltárt küldte nekem. Tavaly ősszel, 58 évi közös utunk végén koszorújára ebből írtam: „Áldjad én lelkem az Urat!”

Esküvői ígénk a Prédikátor könyve 4. rész 9-10. és 12. verse. Pirossal aláhúzva, s a margón pirossal a dátum.

RADNÓTI MIKLÓS: TÖREDÉK

Oly korban éltem én e földön,
mikor az ember úgy elaljasult,
hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak
parancsra,
s míg balhitekben hitt s tajtékozott
téveteget,
befonták életét vad kényszerképzetek.

Oly korban éltem én e földön,
mikor besúgni érdem volt s a gyilkos,
az áruló, a rabló volt a hős, –
s ki néma volt netán
s csak lelkesedni rest,
már azt is gyűlölték, akár a pestisest.

Oly korban éltem én e földön,
mikor ki szót emelt, az bujhatott,
s rághatta szegényében ökleit, –
az ország megvadult s egy rémes
végzetten
vigyorgott vértől és mocsoktól részegen.

Oly korban éltem én e földön,
mikor gyermeknek átok volt az anyja,
s az asszony boldog volt, ha elvetélt,
az élő írógylé a férges síri holtat,
míg habzott asztalán a sűrű méregoldat.

...

Oly korban éltem én e földön,
mikor a költő is csak hallgatott,
és várta, hogy talán megszólal újra –
mert méltó átkot itt úgysem
mondhatna más, –
a rettentő szavak tudósa, Ésaías.

...

„Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogynem az egynek: mert azoknak jó jutalmok van az ő munkájokból. Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Jaj pedig az egyedülvalónak, ha elesik, és nincsen, aki őt felemelje. Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak, és a hármas kötél nem hamar szakad el.”

Ennek az igének minden szava igaz volt életünkre. Emberpróbáló körülményeink között megkaptuk az erőt és áldást. 17 évet éltünk komfort nélküli tanúkon: gémeskúttal, vaskályhával, petróleumlámpával. Településtől, vasúttól is távol. Harangszót sem hallottunk, s messziről sem láttunk templomot. De volt Bibliánk. S vágy a szívünkben, hogy el ne szakadjon a hármas kötél. S megadatott.

Mivel hitünkről nem beszélhettünk, próbáltuk megélni a szeretet nyelvén gyerekek és felnőttek között.

Volt részünk próbákban, betegségekben, gyászban, de tudhattuk, hogy semmi nem érhet bennünket Urunk tudta nélkül. S azt is, hogy nem próbál erőnk felett.

Egyik nagy megtapasztalásom: Második kislányunk születésekor élet-halál között voltam. De hála Istennek mindketten életben maradtunk. Csaknem két év múlva jelentkezett harmadik gyermekünk. Elfogott a félelem. Hiszen annakidején egy nővér azt kiabálta utánam a folyosón: „Maga mindenáron meg akart halni? Minek az ilyen asszonynak gyerek?” S a napi igém 1Timóteus 2,15: „Mindazáltal megtartatik a gyermekszüléskor, ha megma-

radnak a hitben és szeretetben és a szent életben mértékletességgel.” (1956. szept. 1.) Ez annyira személy szerint nekem szólt, hogy eltűnt a szívemből a félelem és aggodalom, s boldogan várhattam végig a kihordási időt. Komplikáció nélkül megszületett nagyobbik fiunk. Az napi igém a Zsoltárok könyve 100. része. Címfelirata: Hálaének az Isten népe számára

3. vers „Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten; Ő alkotott minket és nem magunk”

4. vers „Menjete be az Ő kapuin hálaadással, ... áldjátok az Ő nevét”

5. vers „Mert jó az Úr, örökkévaló az Ő kegyelme és nemzedékről nemzedékre való az Ő hűsége. A margón a dátum: 1957. IV. 30.

Átéltettem annak az igének az igazságát, hogy megadatik a mondanivaló, amikor számon kérik hitünket. Tantestületi értekezleten történt. Előadás: Veszély a társadalomra, ha a pedagógus nem ateista, hanem hívő ember. Egyenkénti felszólítás a járási kiküldött által szűrőpróbaszerűen. Hamar sorra kerültem. Férjemmel egymásra néztünk. Első gondolatom: ha állásomat elvesztem, hogyan neveljük fel a négy gyermeket egy keresetből? S akkor pillanat alatt elemi erővel jött az Ige: „Valaki azért vallást tesz énrolam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt; Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám előtt” (Máté 10,32-33). S megkaptam az erőt, hogy ha sírva és

akadozva is, de megvallhattam hitemet. Ráadásaként az állásom is megmaradt.

Felnevelhettük négy gyermekünket. Oly korban éltünk, hogy Istenről beszélni csak a küszöbön belül lehetett. Titokban készültek fel, s lakóhelyünk-től távol konfirmáltak. Tanyasi körülményeink között munkára nevelődtek. Diplomával a kezükben mindegyikük kapott társat, „hozzá illőt”. Kivétel nélkül örömmel fogadták a gyermekáldást. Ezért örülhettünk 50. házassági évfordulónkon 15 unokának. Beigazolódtott a rég kapott Ige: „nemzedékről nemzedékre való az Ő hűsége”. Ez alkalommal írta eskető lelkipásztorunk a tőle 50 év előtt kapott Újszövetségbe: „Az Úrtól lett ez, csodálatos a mi szemeink előtt” (Zsolt 118,23).

S kaptunk még 8 közös évet. Volt benne sok probléma: gyengülés, orvos, mentő, kórház. Öregségünk terheit megkönnyítette gyermekeink, unokáink szeretete, gondoskodása, gyülekezetünk együttérzése. S az el nem várható „megyedigiglen...” (Jób 42,16b). Ölünkbe vehettük dédunokáinkat.

Tavaly szeptember 29-én, többheti súlyos állapot után férjem hazatért. Hiánya most is fáj, de vigasztal a sírkövére írt ige, mely már szüleinek is kedves igéje volt: „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll” (Jób 19,25).

Számomra pedig az ad erőt, hogy tudhatom: „életem ideje kezében van, Uram” (Zsolt 31,16).

Mindezekért légyen: Soli Deo Gloria!

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

SZJA 1%. A Biblia Szövetség 2009-ben 665.859,- Ft-ot kapott a szervezetnek felajánlott SZJA 1%-aként, amit a Biblia Szövetség az alapszabályában megfogalmazott cél szerinti konferenciák, táborok, oktatási programok helyszínének bérleti díjára, valamint rendezvény szervezésére elköltött 2010. október 31-ig. ■

*

SZJA 1%. Az Országos Bibliaiskola Alapítvány 2009-ben 31.228,- Ft-ot kapott a szervezetnek felajánlott SZJA 1%-aként, amit az Alapítvány tartalékol. ■

*

SZJA 1%. Az Ébredés Alapítvány 2009-ben az SZJA 1%-os felajánlásából 240.114,- Ft-ot kapott, amit a hatá-

ron túl élő magyarok támogatását szolgáló kiadványok vásárlására fordított. ■

*

NCA PÁLYÁZAT. A Biblia Szövetség 2010-ben az NCA (Nemzeti Civil Alapprogram) pályázatán működési költségként közüzemi díjakra 299 ezer, adminisztrációra 100 ezer, bérköltségre 300 ezer, tárgyi eszköz beszerzésre (számítógép valamint péceli teakonyhába gáztűzhely vásárlására) 245 ezer, valamint kottázó számítógépes programra 56 ezer, mindösszesen 1 millió forintot nyert. ■

*

SZERVEZETI KAPCSOLAT. Június 5-ikén a Bibelbund International (Nemzetközi Biblia Szövetség) német (Thomas

Jeising, Thomas Mayer) és svájci (Steffen Denker, Heinz Riesen), valamint a magyar Biblia Szövetség (Dr. Sípos Ete Álmos, Alföldy-Boruss Dezső, Szabó László, Varga Róbert) képviselői találkoztak péceli székházunkban. Testvéreink tárgyaltak a szervezeti munkáról, a Biblia tévedhetetlenségéről szóló Chicagói Nyilatkozat orosz, lengyel, olasz nyelven történő megjelentetéséről, illetve a 2012. évi kongresszus előkészítéséről, de az ismétlődő találkozók lehetőséget adnak az informális együttlét mellett a testvéri kapcsolatok erősítésére is. Vendégeink együtt ebédelhettek családi napunk résztvevőivel, este a Dunakanyarral ismerkedtek (megrendülten szembesültek az akkor tetőző árvíz pusztításával), másnap Budapesten, a Wekerle-telepi, valamint a Nagyvárad téri istentiszteleten vettek részt, majd az Alföldy-Boruss, illetve Foit család vendégei voltak. ■

*

SZERVEZETI KAPCSOLAT. A német Evangelischer Gnadauer Gemeinschaftsverband (evangéliumi keresztyén szervezeteket tömörítő szövetség) főtitkára, Theo Schneider úr, június 9-dikén péceli központunkban találkozott a Biblia Szövetség képviselőivel (Dr. Sípos Ete Álmos, Alföldy-Boruss Dezső, Sípos Alpár Szabolcs, Dr. Mikolicz Gyula). A szervezetek közötti két évtizedes testvéri kapcsolatot erősítő találkozáson kölcsönösen beszámoltunk tevékenységeinkről, beszélgettünk a magyar, a kelet- és nyugat-európai társadalmi folyamatokról, a keresztyéneket érintő teológiai és szervezeti kérdésekről, a közeljövő terveiről. ■

*

NÉMETORSZÁGI KONFERENCIA. Az Evangelischer Gnadauer Gemeinschaftsverband, a két német országrész egyesítésének huszadik évfordulójára emlékezve, Egység címmel konferenciát szervezett, amire a Biblia Szövetséget is meghívta. A Berlin melletti Woltersdorf városban, az E.C. ifjúsági szervezet konferencia telepén rendezett programokon október 1-3. között Cs. Nagy János és Szabó László tagjaink képviselték szervezetünket. Az előadások, pódiumbeszélgetések az egyesítés eseményeivel, tanulságaival, kihívásaival foglalkoztak, természetesen abból a szemszögből, ahogyan azt a hívő keresztyén emberek vizsgálhatják. A kapcsolódó kulturális programon Berlinnel ismerkedtek a résztvevők: a Spree folyóra szervezett hajókiránduláson az új kormányzati és parlamenti épületekkel, majd gyalogosan a Brandenburgi kapu környezettel, valamint a megújult Postdamer Platz-cal, ami összeköti Berlin régi belvárosát az új, modern nyugati résszel.

Vasárnap Cs. Nagy János, Frankfurt an der Oder város egyik evangéliumi gyülekezetében németül hirdette Isten igéjét. Ez a vasárnap németföldön a hálaadás napja, amikor a mezőgazdasági termésért is hálát adtak a gyülekezetben.

Testvéreink a konferencián lehetőséget kaptak a Biblia Szövetség bemutatására, és személyessé erősíthették az eddig hivatalos kapcsolatot a Gnadaui Szövetségben tavaly elnökké választott Dr. Michael Diener-rel.

Megható volt számukra az a különös szeretet, amivel az idősebb keletnémet atyafiak körülvették őket, akik hálásan

emlékeztek azokra az évtizedekre, amikor még csak hazánkban gyakorolhatták (bár hivatalosan akkor is tiltott) a külföldiekkel a testvéri kapcsolatot. Így a magyarokkal is.

Köszönjük német barátainknak, testvéreinknek a kapcsolaterősítésnek ezt a különleges lehetőségét. ■

*

ROMÁNIAI TESTVÉREINK. A Romániai C.E. Szövetség október 1-3. között tartotta éves konferenciáját és közgyűlését Érszöllősen és Magyarkécen, amire a Biblia Szövetség is képviseleti meghívást kapott.

A népes és kedves testvéri együttlétén hivatalosan Dr. Mikolicz Gyula közvetítette a Biblia Szövetség köszöntését, de a barátság témakörében értékes/érdekes előadásokkal szolgáltak Dr. Pálhegyi Ferenc és Fűtő Róbert tagjaink is.

Mind a C.E., mind a Biblia Szövetség vezetősége törekszik a testvéri kapcsolat felerősítésére, a közös szolgálati lehetőségek felismerésére. Áldja meg Isten a határon túl élő testvéreink szolgálatát, harcát! ■

*

ÁRVÍZI SEGÍTSÉG 1. Az árvízkárosultakat segítő a Biblia Szövetség hat, a vendégszobákban használt típusú ágycsészéket ajándékozott készletéből Szodoray Zoltán tagunk közreműködésével. Ismereteink szerint támogatásunk a Bodrog folyó körzetében segített a rászorultakon. ■

*

ÁRVÍZI SEGÍTSÉG 2. A BSZ vezetőségének döntése alapján a 10-13 éves korosztály számára szervezett Lengyelannafüredi táborozáson 12 gyermek vehetett részt az árvíz sújtotta területekről. Két lány Felsőzsolcáról, 9 cigány kislány és 1 fiú (felnőtt kísérőjükkel) pedig Szendrőről és Szendrőládról (református gyülekezeti háttérrel) érkezett. A részvétel és az utazás költségét számukra a BSZ fizette. A táborban még részt vett 6 igen nehéz családi háttérből érkezett fiú és lány is Szekszárdról és Lengyelből, akik szintén teljes összegű támogatást kaptak a BSZ-től.

Ingyenes részvételi lehetőséget kínáltunk fel öt árvíz-károsult fiú részére is a nagy fiúk biciklis táborába, de az egyházi szervezetek nem éltek a felkínált lehetőséggel. Sajnáljuk döntésüket. ■

*

'IFJÚ' BSZ TAGOK. Az elmúlt három évben felvett BSZ tagok találkozóját szerveztük meg szeptember 18-ára péceli központunkba, ahova hivatalosak voltak még a tanácsstagok is. Főtitkárunk igeszolgálata, majd titkárunk szövetséget érintő tájékoztatása után a résztvevők bemutatkozása következett. A közös ebédet a felvetett kérdések, javaslatok megbeszélése követte. A találkozóhoz Partinka Klára volt koordináló házigazdája. Még ma is hálás szívvel emlékezünk a családi és őszinte együttlétre, ami reményeink szerint kezdő lépése volt a hasonló, kapcsolatokat erősítő programoknak. ■

*

TANÁCSÜLÉS. Szeptember 25-én tartotta rendes ülését a Biblia Szövetség Tanácsa péceli székházunkban. A tanácsstagokon (Alföldy-Boruss Dezső, Kéri Tamás, Dr. Makrai Tibor, Margit István, Dr. Mikolicz Gyula, Molnár Sándor,

Dr. Nagy Péter Mihály, Dr. Sípos Ete Álmos, Szabó István, Varga Róbert, Dr. Viczián Miklós, Zila Péter) kívül részt vett az ülésen Mórész Tamás, a Felügyelő bizottság elnöke, és Sípos Alpár Szabolcs, a bibliaiskola igazgatója. (Pintér Elemér, Sípos Ete Zoltán, Weber István tanácsstagok és Ágoston Géza, Dr. Pauk János, Szabó László póttagok kimentéssel távol maradtak.) A bevezető áhítatot Molnár Sándor tartotta, a tanács meghallgatta és tudomásul vette a titkári beszámolót és az első nyolc hónap gazdálkodásáról készült előterjesztést, valamint a bibliaiskolai munkáról kapott igazgatói tájékoztatót. Határozott a németországi és romániai testvérszervezetek konferenciáján történő hivatalos képviselőkről, döntött a péceli székház két bejárata fölé előtető építéséről, a Kiss B. Júlia Alap missziói munkát támogató lehetőségéről, és kisebb értékű anyagi kiadásokról. Tárgyalt a Biblia Szövetség 2011. évi előzetes programtervéről, végül hét személy tagfelvételi kérelméről határozott. Az ülés levezető elnöke a főtákos volt. ■

*

RÉGI-ÚJ LEHETŐSÉG. Mint arról már olvasóink tájékozódhattak, a hajdúböszörményi csendes napok megrendezésének lehetősége sajnálatos módon meghiúsult. Dolgozunk azon, hogy 2011-től testvéreink ismét találkozhassanak egy-egy hasonló konferencián. Reményeink szerint a jövő évi programban részletes tájékoztatást adhatunk a lehetőségekről. ■

*

FIATALOKNAK. Az őszi péceli ifjúsági nap (október 9.) témája a „Lényeges és lényegtelen” (előadó: Dr. Mikolicz Gyula), a kezdő és záró áhítaton Tamás Balázs és Tamás Balászné Szabó Csillag Virág szolgált, a nap házigazdája Baksai-Szabó Tamás volt. ■

*

HÍREK A BIBLIAISKOLÁBÓL. Örömmel tudatjuk, hogy ebben az évben is új évfolyam indult a budapesti bibliaiskolában. A közel 80 fős első évfolyam hallgatóinak átlagéletkora 33 év, a résztvevők közel 40%-a férfi, és csupán 52%-a budapesti lakos. A második és harmadik évfolyammal együtt már három csoport vesz részt minden hónap második szombatján a Biblia Szövetség budapesti bibliaiskolai alkalmain, ahol párhuzamosan folyik a képzés három külön előadóteremben. Bár sok szervezést és felkészülést igényel egy-egy ilyen oktatási nap, mégis nagyon örülünk annak, hogy közel 200-an lehetünk együtt, és mélyedhetünk el a Biblia tanulmányozásában.

*

EGRI TOVÁBBKÉPZÉS. Az ifjúsági munkában szolgáló önkénteseknek Egerbe szerveztük ezen a nyáron a továbbképzést (augusztus 19-22. között). Egy középiskolai kollégium volt a főhadiszállás, ahol a képzési program szerinti előadások (egészségmegőrzés: *Higiénia alapvető szabályai; Heveny emésztőszervi tünetek* – Budai Judit; pedagógia: *Az agresszió és kezelése, a nehezen nevelhető gyermek* – Szász Lídia Dóra; lelki tudományok: *Amit a megtérésről-újjászületésről a szolgálóknak (is) tudnia kell* – Dr. Sípos Ete Álmos; programszervezés – Dr. Mikolicz Gyula) és az áhítatok (Benedek Csilla, Berkó Edit, Horváth Mária,

Dr. Mikolicz Gyula, Partinka Klára, Tóth Györgyi) jelentették a célhoz kötött elfoglaltságot. Örömmel használtuk ki a szabadidőt Eger nevezetességeinek felfedezésére (vár, minaret, marcipán múzeum...), és még néhány órát Szilvásváradon is eltölthettünk. Köszönjük Gáspár Andreának és Kézér Karolinának a lelkes szervező munkát és a szakszerű idegenvezetést. ■

*

CSALÁDI NAP. Őszi családi napunkra (szeptember 4.) különös izgalommal készültünk, hiszen az esős ősze erre a szombatra sem ígért csapadékmentes időjárást. Leveleki László és Levelekiné Zsömböly Ágnes *Házasságunk megtérésiünk előtt és után* címmel tartott a felnőttek számára izgalmas és tanulságos előadást, amit élénk megbeszélés követett. A legkisebbek játékos elfoglaltságát Bálint Ágnes és Horváth Mária szervezte, a kézműves foglalkozás immár évek óta lelkes gazdája Nagy Anita, az ifi teaház „felszolgálója” Tóth Györgyi, a fiúk focitréner pedig Mikolicz Gyula volt. A közös ebéd után az ismerkedés-barátkozás majd a ruha-turka következett. Az időjósok riasztó hírei ellenére Isten megadta a szabadtéri együttlét lehetőségét ezen az őszen is. ■

*

PROGRAMJAINKRÓL. Karácsonyi számunkban részletesen bemutatjuk a 2010. év konferenciáit, csendes napjait, és megtalálják majd olvasóink a 2011. év programtervét is. ■

*

ÉBA webbolt. Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk: Elkészült az Ébredés Alapítvány internetes boltja, elérhető a Biblia Szövetség honlapján (http://www.bibliaszov.hu/index.php?option=com_virtuemart&Itemid=65). Saját kiadványaink mellett más kiadók köteteit is árusítjuk – kedvezményes áron. Kérjük, éljenek a lehetőséggel, és hívják fel rá mások figyelmét is!

*

Ennek a lapszámnak megjelenését a Nemzeti Civil Alapprogram támogatta.

NCA
NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM

*

SZÉKEK AJÁNDÉKBA

A BSz felajánl készletéből akár 100 db használt, vasvázás, zöld színű, megfelelő állapotú széket gyülekezetek, közösségek számára. Az elszállításról az ajándékozott szervezetnek kell gondoskodnia.

Jelentkezni hivatali időben a 06-28-452334 telefonszámon lehet.

Több érdeklődő esetén döntés december első napjaiban lesz.

IN MEMORIAM

Halottaink: † **id. Alföldy-Boruss Dezső** (1919) Budapest,
† **Balázs Lajosné** (1929) Noszvaj,
† **Forrás Ferencné** (1935) Vésztő,
† **Magassy Sándorné** (1937) Budapest,
† **Placsó Györgyné** (1928) Tordas.

A Biblia Szövetség tagsága hálásan emlékezik elhunyt testvéreink életére, szolgálatára.

Adjon Isten vigasztalást a hozzátartozóknak, szolgatársaknak! Legyen közöttünk elhunyt testvéreink emléke áldott!

Talán egyetértenek olvasóink azzal a döntéssel, hogy a szerkesztőség külön is megemlékezik idősebb **Alföldy-Boruss Dezső** lelkipásztorról, akinek Megváltójába vetett bizalmát nem törte meg a gonosz politikai döntés, amivel lelkészi szolgálatát hátrátétellel próbálta akadályozni. Hiszen ő, a Szentlélektől megerősítve élete utolsó napjáig tudós és hiteles bátorítója maradt családjá, lelki testvérei és a Biblia Szövetség szolgálati számára. Soli Deo Gloria!

*

Forrás Ferencné. A 90-es évek elején, munkám során, a kórházi szobában lettem figyelmes Forrás Ferencnére, aki a Biblia és Gyülekezet újságot olvasta. Ettől a pillanattól kezdve testvérként köszöntöttük egymást. Ibolya néni hosszantartó betegsége alatt gyakran találkoztunk, és megismerhettem Isten iránti ragaszkodását, forró vágyát a testvéri kapcsolatok megélésére.

Minden nehézsége ellenére hűségesen támogatta a Biblia Szövetséget, és kiapadhatatlan érdeklődéssel fordult a lelki testvérek felé.

Ezt a meg nem szűnő lelki éhséget végleg betöltötte az Úr akkor, amikor elvitte magához a nyár végén. Hűsége és ragaszkodása örök példa marad számomra.

Budai Judit, a békési BSZ körzet felelőse

*

KISS ISTVÁN

(1927-2010)

(A BSZ elnökének, Dr. Makrai Tibornak emlékező gondolatai, ami testvéreink temetésén hangzott el.)

„De én mindenkor veled vagyok, te fogod az én jobb kezemet. Tanácsoddal igazgatsz engem és azután dicsőségedbe fogadsz be engem.” (Zsolt 73,23-24)

Tisztelettel és hálaadással állunk meg idős Kiss István testvérünk koporsója mellett. A Biblia Szövetség elnöksége és tagsága, a barátok, a lelki testvérek és ismerősök nevében búcsúzunk a hű szolgatárstól, a kedves testvértől a viszontlátás bizonyosságában.

Több mint 20 éve ismerem Pista bácsit. Kezdetben a vencesellői csendesnapokon, majd Vásárosnaményba kerülésem után a gyülekezetben és a közösségi alkalmakon találkoztunk. Meleg testvéri szeretettel fogadott, melyet később, családommal együtt is mindig megtapasztaltunk. A közösség vezetőjeként határozott, szilárd jellemként ismertem meg. Oszlopként állt azon a helyen, ahova Isten állította, mind a gyülekezetben, mind a családban és a munkahelyen is. Figyelmes, szerető

szívvel és irgalmas szemmel észrevette, hol kell segíteni, hol kell bátorítani.

Az ébredési idők alkalmával ismerte meg és fogadta el Jézus Krisztust Megváltójának, aki egész életén át végigkísérte, aki mindig vele volt, aki megáldotta őt minden lelki áldással a mennyekben, a Krisztusban (Ef 1,3). Aki vele volt örömben és bánatban, szenvedésben és betegségben.

Felolvasott Igénk drága biztatása, hogy az Úr mindig velünk van, ő fogja a mi kezünket. Sohasem hagy magunkra, most, a gyász és a fájdalom óráiban is itt van és vigasztal bennünket.

A másik fontos üzenet, hogy az Úr tanácsaival igazgat bennünket.

Pista bácsi is rendszeresen olvasta Isten Igéjét, azon tájékozódott, és a napi problémák megoldásában is kereste Isten akaratát. Nagyon jól ismerte a Bibliát – Isten tanácsait, és az Úr igazgatta lépéseit.

Hűséges volt Megváltó Urához, Jézus Krisztushoz, és az ő gyülekezetéhez. Szívén viselte a misszió, a lelki ébredés ügyét, sokat imádkozott és tett ezért, olykor a hátrátételt is vállalva. Az ébredési időkről mindig nagy lelkesedéssel beszélt, a szívében akkor gyulladt tűz mindvégig lobogott.

Igénk harmadik üzenete, az hogy az Úr dicsőségébe fogad bennünket.

Már ezen a földön neki szolgálhatunk, az ő dicsőségére élhetünk, és az Atya megbecsülésében részesülhetünk. A halál után pedig a mennyei dicsőség vár bennünket.

Pista bácsi szolgált presbiterként, gyülekezeti és egyházmegyei gondnokként, zsinati tagként. Ha kellett szavakkal, ha kellett anyagiakkal, otthonát és autóját is a misszióknak ajánlva. Ebben hűséges segítőtársa, Jolika néni is támasza volt. A Biblia Szövetségnek alapító tagja, és a kezdetekben tanácstagja volt.

Megbecsülte a közösségi alkalmakat, azokon rendszeresen részt vett, sok testvér az ő segítségével jutott el lelki összejövetelekre, csendesnapokra.

Pista bátyánk hazamenetele nagy veszteség hívő népünknek és családjának – feleségének és gyermekeinek is.

De vigasztaljon bennünket, hogy az Atya befogadta őt a mennyei dicsőségbe, és már látja azt, „amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg sem gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknak“ (1Kor 2,9).

Istené legyen a dicsőség hitvalló életéért, és ő adjon vigasztalást szeretteinek, a lelki testvéreknek, gyülekezeti tagoknak és mindnyájunknak!

(A megemlékezés előző lapszámunkból anyagtorlódás miatt maradt ki.)

FÜLE LAJOS: A HOLNAP

A holnap félelmes titok,
de hittel bátran rányitok,
s az ajtón túl, ím: JÉZUS áll!
Így többé nem kell félni már.

MEGHÍVÓ

2010. november 6-ára,

a Miskolc, Ref. Egyházkerületi Székházban és

2010. november 13-ára,

a Budapest–Pasaréti Ref. templomban

10 órakor kezdődő Biblia szövetségi csendes napra

Tervezett program: Jelenések könyve 3,14–20

Jézus levele a hívőkhöz

1. Az ajtón kívülre kerültem... (3, 20/a)
2. Elbizakodott lettél! (3,17/a)
3. Nem ismered magadat? (3,17/b – 18/a)
4. Nem tudsz már szégyenkezni sem! (3,18/b)
5. A hívőnek is meg kell térni? (3,19-21)

Szeretettel várják az érdeklődőket a Szervezők

BSZ tagok biznyságtételéből

„A szabolcsi ébredés hatására Isten Lelke szüleimet vallásos református emberekből hívő keresztyénekké formálta. Nemcsak a falon volt olvasható az aranymondás: „én és az én házam az Úrnak szolgálunk” – de így is éltek. Házunkban bibliaórák, imaórák, lelki beszélgetések naponként voltak. Ébredési énekektől zengett a ház. A zsúfolásig megtelt templomban százak tértek meg. Ébredés volt. Az elnyomatás nehéz éveiben is boldogok voltunk Krisztusban, az első szeretet tüzeiben égtünk. Az akkori kommunista párthatalom éber emberei ezt nem jó szemmel nézték. Káderezések, agitálások, üldözések következtek. Hívő szüleimnek azonban fontosabb volt, hogy a mennyországba jus-sak, mint az egyetemre. Ezt tudomásukra is hozták, KISZ-tag se lehettem, mert apám szerint a fenevad pecsétjét nem vehetem fel. Hívő közösségben ezt is az Úr elé vittük. Emberileg teljesen reménytelennek látszott továbbtanulásom, kitüntetéses érettségi mellett is. Mit számított ez akkor. „Az Úr csodásan működik” – orvos lettem (miniszteri felvétel)... Jelenleg is a régi nagy családban élek – a gyerekek szétszóródtak – de nem vagyok egyedül, „velem van Istenem, mindig velem“. Az Úr védő szárnya alatt tudhatom magamat, a vele való személyes, boldog közösségben... Szívem vágya az ő dicsőségére élni, amíg itt tart, és az örökkévalóságban is vele lenni.” *Dr. B. A.*

*

„Isten, irántam való szeretete, bűnbocsátó kegyelme végig kísérte eddigi életem útját. Botladozva a keskeny úton, de Krisztusban mindig megnyugvást találok. Régóta látogatom édesanyámmal a Biblia Szövetség csendesnapjait... Nagyon áldott és szép alkalmak voltak ezek az összejövetelek... Igen

sokat jelent számomra az ilyen fajta elcsendesedés, a világtól való távolmaradás, találkozás a lelki testvérekkel... Életemmel szeretnék biznyságot tenni Krisztus bűnbocsátó szeretetéről, az élet igazi értelméről és az örök élet reménységéről.“ *B. J-né*

*

„Édesapám után – aki 1956-ban nyugatra távozott – római katolikusnak kereszteltek; édesanyám református volt... 1986 januárjában, 18 esztendei(!) gyülekezetbe járás után értettem meg végre Isten mindent megelőző és mindent elvégző kegyelmét, és születtem újjá.“ *L. G.*

*

„Szolgálatom a kislétszámú református gyülekezetünkben, hogy vasárnaponként, a nagyének után felolvasok a Bibliából, az asztal körüli munka és takarítás, háromszor idős nőtestvérekhez járok ígét felolvasni. *Özv. K. L-né*

*

SZILVESZTER 2010.

Ifjúsági program, amire szeretettel hívunk minden fiatal a Biblia Szövetség székházába (Pécel, Kálvin tér 2/B) 2010. december 31-ére!

A részletes programon dolgozunk, arról decembertől szívesen adunk tájékoztatást a 28/452334-es telefonon, bsz@bibliaszov.hu elektronikus címen, illetve elérhető lesz a www.bibliaszov.hu honlapon.

BUDAPESTI BIBLIAISKOLA

november 13. – 23. rész Személyes evangélizáció I.
december 11. – 24. rész Személyes evangélizáció II.

november 13. – 13. rész Hermeneutika I.
december 11. – 14. rész Hermeneutika II.

november 13. – 3. rész Ószövetség III.
december 11. – 4. rész Ószövetség IV.

A budapesti bibliaiskola más, kihelyezett tanfolyamoktól eltérő feltételekkel működik, ezért kérjük, hogy aki ezen a tanfolyamon szeretné pótolni elmaradását, az mindenképpen előzetesen egyeztessen Csapkovics Bertalan bibliaiskolai munkatársunkkal (tel.: 30/757-1873, e-mail: info@bpbibliaiskola.hu)!

ORVOS KONFERENCIÁT

rendez a Biblia Szövetség

2010. november 7-12. között

a Zirc közeli Hotel Szépalmásban.

Téma: **Az orvos hite**

Résztvevőként szeretettel várják az érdeklődő orvosokat a szervezők.

*

Tájékoztató, jelentkezés:

Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b,
bsz@bibliaszov.hu, telefon: 06/28/452-334

LELKI KONFERENCIÁT

rendez a Biblia Szövetség

2010. november 22-26. között

a berekfürdői Megbékélés Házába.

Téma: **Személyes reformáció**

Szeretettel várják az érdeklődő felnőtteket a szervezők.

*

Tájékoztató, jelentkezés:

Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b,
bsz@bibliaszov.hu, telefon: 06/28/452-334

FONTOS KÉRDÉSEK

A Biblia Szövetség

Fontos kérdések előadássorozatának

következő rendezvénye:

– november 14.: **Milyen vallású volt a magyarok első királya, István?**

*

Az előadás 17 órakor kezdődik

a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban
(VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ.

Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAM

(2010. november-december)

BIHARUGRA-SZARVAS-FÜZESGYARMAT:

Nov. 20. – 6. r. – Ószöv. VI.

Szervező: Pentaller Attila, 5540 Szarvas, Vasút u. 66.;
Tel.: 20/549-5457

CEGLÉD:

Dec. 4. – Lelkig. II.

Szervező: Nyujtóné Tóth Irén, 2700 Cegléd, Petőfi u. 6.;
Tel.: 53/310-059, 20/486-3265

DEBRECEN:

Dec. 4. – 8. r. – Újszöv. II.

Szervező: Szegedi Kálmánné, 4077 Debrecen,
Nagycsere tanya 24.; Tel.: 30/618-0633, 52/715-549

PÉCEL:

Dec. 3-5. – 15-16. r. – Dogm. I-II.

Szervező: Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B;
Tel.: 28/452-334, e-mail: bsz@bibliaszov.hu

TATABÁNYA:

Nov. 6. – 10. r. – Újszöv. IV.

Szervező: Lázár Sándorné, 2800 Tatabánya, Arany J. u. 8.;
Tel.: 30/754-6350

TISZAKESZI:

Nov. 20. – Lelkigondozás II.

Szervező: Tima László, 3458 Tiszakeszi, Községháza út 58.;
Tel.: 20/569-0442

*

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

Pécelen bentlakást és teljes ellátást biztosítunk.

A kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők bejárnak

és mindenki önellátó.

*

Folyóiratunk legközelebb 2010. karácsonyán jelenik meg.

Lapzártá: 2010. november 15.

KERESZTYÉN KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR

lesz **2010. december 3-án és 4-én**

Nyitva tartás:

Pénteken 14 órától 20 óráig
Szombaton 9 órától 16 óráig

Helyszín:

Lónyay utcai Református Gimnázium
(1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7.)
Megközelíthető a 15-ös autóbusszal,
vagy a 83-as trolival.

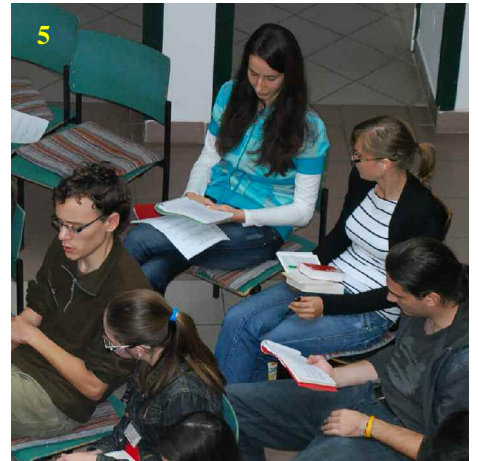
**Keresse a vásáron
az Ébredés Alapítvány kiadványait!**
Könyvek, folyóiratok, hanghordozók akciós áron.

Továbbképzés Egerben,
az ifjúsági szolgálóknak

Őszi, ifjúsági csendes nap péceli székházunkban (2-3-4-5)

A Molnár Mária Alapítvány küldmissziói napja péceli székházunkban, előadók: Ede és Gyöngyvér Luz (Ecuador)

Családi nap – 2010 ősze

Az előadók: Leveleki László és Levelekiné Zsömböly Ágnes (2), a hallgatók egy csoportja (4), együtt a szabadtéren (3, 5-6).

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2010-ben: *belföldre:* 2.200,- Ft/év; (2.000,- Ft/pld. 10 pld. felett); *külföldre:* - *európai országokba:* 4.500,- Ft/év;
- *egyéb országokba:* 5.600,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: *Dr. Sípos Ete Álmos*; szerkesztő: *Dr. Mikolicz Gyula*; rovatok: *Cseri Kálmán, Sípos Ete Zoltán, Dr. Mikolicz Gyula, Margit István*;
címlapfotó: *Nagyecenki platán (fotó: Horváth Mária)*; egyéb fotó: *Csapkovics Bertalan, Klenóczky Sándor, Mikolicz Ákos, Zila Gábor*
tördelés: *Horváth Mária* (Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!)
Nyomatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Mázsa u. 3. – HU-ISSN 0866-2932